ge petre: occide ⁊ mãduca. Qđ vas q̃ttu/
or initiis đ celo ſũmiſſũ: nõ aliud q̃ȝ euãge
liũ đſignare manifeſte cogſcit. Hora vero
nona xp̃s iferna penetrãs. iextricabiles
tartari tenebras corruſcatiõe ſui ſplẽdoriſ
extĩxit: portaſqȝ ereas ei⁹ effrigens. ⁊ ſcraſ
ferreas ↄterẽs: captiuitateȝ ſcõꝝ q̃ clauſa
tenebatur ſecũ trãſuexit ad celos. igneaqȝ
rõphea ſũmota. antiquũ icolã paradiſo re
ſtituit. eadẽ q̃ȝ hora corneli⁹ cẽturio i p̃cib⁹
perſiſtẽs. ↄmemoratiõeȝ orõnũ ⁊ elemoſy
naꝝ ſuaꝝ añ đuȝ factã: ab ãgelo ſibi loquẽ
te cognoſcit. Quib⁹ teſtimoniis ligdo cõ/
probat: ñ imerito a ſcis ⁊ aplicis viris. haſ
horas religioſis obſegis ↄſecratas. a nobiſ
q̃ȝ obſcurari ſimilit̃ oportere: g ne ſi velut
lege q̃dã ſoluere h̃ pietatis officia ſaltẽ ſta
tutis tẽporib⁹ adigamur: totũ diei ſpaciuȝ
obliuiõe aut đſidia. vl̃ vanis occupationi
bus iuoluti: abſqȝ orõnis iterpellatiõe cõ/
ſumam⁹. Cũ q̃nta diſcretiõe ⁊ caute
la ſuſcipiãt̃ in monaſterio abrenunciantes
ſeculo. Capitulum. xxi.

Cum igitur qs renũciaturus ſcl̃i nego
ciis i mõaſteriũ ſe ſuſcipi rogauerit. nõ añ admittet̃ q̃ȝ dieb⁹ decẽ vl̃ eo am
pli⁹ p forib⁹ mõaſterii excubãs: idiciũ pſe/
uerãtie ſue parit̃ hũilitatis ac patiẽtie de
mõſtrauerit. Cũqȝ oiuȝ fratrũ p̃tereũtiuȝ
genib⁹ ꝓuolut⁹ ⁊ ab vniuerſis refutat⁹ at/
qȝ đſpect⁹ ſit q̃ſi q̃ ñ cauſa religiõis ſȝ ne/
ceſſitatis obtẽtu mõaſteriũ oportet itrare:
iiuriiſqȝ mlt̃is affect⁹ experimẽtũ dederit
ↄſtãtie ſue: ⁊ qualis futurus ſit i temptati
onibuſ opprobrii tolerantia declarauerit:
atqȝ ta poſtmodũ ſuſcept⁹: diligẽtia ſum
ma pquirat̃: ne de facultatib⁹ ſuis inheſe/
rit ei vel vni⁹ nũmi ↄtagio. Sciunt enim
eũ ſub mõaſterii diſciplĩa diuturnũ eẽ nõ
poſſe. ſed nec hũilitatẽ aut obedientiã ob/
tinere: ſi in ↄſciẽtia ei⁹ quãtulũcũqȝ pecu
nie latitauerit. Quãobrẽ ita nudatur vnuſ
qſqȝ cum receptus fuerit omni priſtina fa
cultate: vt ne ipm quidẽ veſtimẽtũ q̃ idut⁹
eſt: hẽre pmittat̃ vlteri⁹: ſed i cõuentu frum
ꝓductus in mediũ exuit̃ ꝓpriis idumen
tis: ac p manⁿ abbatis iduit̃ monaſteriũ ve
ſtimẽtis: vt p hoc non ſolũ ſe vniuerſis re
bus ſuis ãtiquis nouerit ſpoliatũ: ſed etiã
oĩ mundiali faſtu depoſito ad xp̃i paupta
tem ⁊ inopiã ſe deſcẽdiſſe cognoſcat. Illa
vero que poſuit veſtimẽta tãdiu reſeruãt̃
in monaſterio: donec ꝓfect⁹ ⁊ cõuerſatio
nis ei⁹ ac tolerãtie v̓tutẽ euidẽter agno/
ſcãt. Et ſi poſſe eũ ibi pdurare pſpexerint:
tunc indigẽtibus eadẽ veſtimẽta largiũt̃:
ſin vero i quadã illũ murmuratiõe vel q̃li
bet inobediẽtia deprehẽderint: exuentes
eũ monaſterii qbus indutus erat veſtimẽ
tis: ⁊ reueſtitum antiqs que fuata fuerãt:
depellũt đ cõgregatione. Cũ igit̃ quis ſu/
ſcept⁹ ⁊ hac pſeuerãtia qua dixim⁹ fuerit
cõprobatus: ac depoſitis ꝓpriis idumẽtis
habitu mõaſteriali fuerit accictus: non ſta
ſtiȝ cõgregationi fratꝝ cõmiſceri pmittit̃:
ſed deputat̃ alicui ſeniori q ſeorſũ non lon
ge a veſtibulo mõaſterii commanens: ha
bet curam pegrinorum atqȝ aduenientiuȝ
deputatam: eiſqȝ omnem diligentiam ſu
ſceptionis ⁊ humanitatis impendit.
Cũqȝ ibidẽ cum ipo integro anno deſerui
ens. abſqȝ vlla q̃rela ſuũ circa peregrios
exhibuerit famulatũ: doct⁹ per hec p̃ma
inſtitutiõe hũilitatis admiſcet̃ poſt hec cõ
gregationi fratrum: ac demum docet̃ pri/
mitus ſuas vincere volũtates: ⁊ ea illi ſe/
pius imperare ſtudent que ſẽſerit aĩo eius
eſſe cõtraria. Pronũciant enim nullaten⁹
monacho preualere: vel irã vel triſtitiam
vel ſpũm fornicationis: niſi pri⁹ didicerit
mortificare p obedientiam ſuas volunta
tes: ſed nec humilitatem quidem cordis
v̓aȝ nec cũ f̃ribus ↄcordiã firmã poſſe reti
nere: nec i mõaſterio diuti⁹ pmanere eũ:
q volũtates ſuas nõ didicerit ſupare. Ut
nullus i monaſterio ſine iuſſione ſenioris
agere aliquid p̃ſumat. Ca. xxii.

Post hec tãta obſuãtia apõ
eos obedientie re/
gula cuſtodit̃: vt iuniores abſqȝ p̃
poſiti ſui ſciẽtia vel pmiſſu: nec ad ipas q/
dem naturales neceſſitates progredi pre
ſumãt. Et ſic vniuerſa p̃cepta q̃ eis ab ab/

bate fuerit iꝑata cōplere feſtināt tāꝗ̄ ſi
ex deo ſint celit⁹ edita. vt aliqñ etiam im
poſſibilia ſibimet impata ea fide ac deuo
tione ſuſcipiāt: vt tota ꝟtute ꝑficere ea et
ꝯſumare nitāt̄. Itaqꝫ cōſidentes intra cu
bilia ſua ꝛ operi ac meditationi ſtudium
pꝑiter īpēdētes cū ſignū aliqđ audierit ad
orōnē eos ſeu ad op⁹ aliqđ īuitātis: certati
de cubilib⁹ ſuis vnuſqſqꝫ ꝓrūpit. ita vt ille
q ſcripturas exercet: cū rept⁹ fuerit īcho/
aſſe litterā. finire nō audeat: ſꝫ ī eodē pun
cto q̊ ad aures ei⁹ ſonit⁹ pulſātis ſigni ad
uenerit. ſūma velocitate ꝓſiliēs. ne tm̄ q/
dē more ei īterponat: q̄ꝫtū cepti apicis cō
ſumet effigiē. Illā ſane virtutē. inter cete
ras inſtitutiōes eoꝝ magnā eē cognouim⁹
ꝙ nulli. ſ. ciſcellā nulli peculiarē ſportam
nec aliqd aliud quaſi propriuꝫ poſſidere li
ceat: ſed nec verbo qdē audeat quis dice/
re aliquid eē ſuū.

De tribus granis lenticule negligent̄
dimiſſis Capituluꝫ xxiii.

IGitur in ſeptimana cu
iuſdā fra
tris qui officio coquine deſeruiebat: cum
ꝑteriēs ꝑpoſit⁹ monaſterii. tria grana lē
ticule iacere vidiſſet ī terra que fratri fe/
ſtināti ad coctionē ꝑparandā inter manus
qñ aq̄ lauabant̄ elapſa fuerant: confeſtim
ſuꝑ h̄ abbatem conſulūt̄. Tunc fr̄ ille ve/
lut interuerſor ꝛ neglector ſacri peculii iu
dicat⁹ ab orōne ſuſpēſus ē: cui⁹ negligen/
tie reat⁹ ñ aliter ei remiſſus ē niſi eū publi
ca penitētia diluiſſet

De duob⁹ monachis in quorū ſeptimana
ligna defecerunt. Capitulū xxiiii

NOui alios fratres ī quo
rum ſepti
mana. cū accidiſſet tanta lignoꝝ
ꝑēuria. vt non eſſꝫ penitus vnde ſoliti ci
bi fr̄ibus parentur: ꝛ donec poſſēt cepta
deferre vt xerofagia contenti eſſēt abba
tis fuiſſet auctoritate ꝑceptuꝫ: eſſetqꝫ hoc
vniuerſis placitū. nec qſqꝫ poſſit vllum co
ctionis ſpare pulmentum illos velut q fru
ctu ac mercede ſui laboris ꝛ obſequii frau
darent ſi in ordine vicis ſue cibos fr̄ibus
non ſecūduꝫ cōſuetudinē ꝑauiſſēt tātum ſi
bi ſpōtanei laboris ac ſollicitudinis indixiſ
ſe. vt in illis aridis ac ſterilib⁹ locis ī quib⁹
ligna niſi de fructiferis arborib⁹ excidant̄
oīmodis neq̄unt īueniri: neqꝫ. n. in illis lo
cis vlla repperiūt̄ frutecta ſilueſtria Igit̄
ꝑ extenta auia diſcurrētes fr̄es illi et here
mū que ꝟſus mare mortuū tēdit̄ abeūtes
feſtucas tēueſ ac ſpiulaſ q̄s vent⁹ huc illuc
qꝫ diſpſerat colligentes: cūctāqꝫ ſolēnita
tē ciborū ſpōtaneis obſequiis ꝑparaue/
rūt. Tāt a nāqꝫ fide hec ſua munera fr̄ib⁹
exhibuerūt vt etiaꝫ cū illos honeſte poſſꝫ
vł lignoꝝ excuſare pēuria: vł abbatis im
ꝑiū ꝓ ſuo fructu atqꝫ mercede noluerūt
abuti licentia. De beato iohē q habita/
bat iuxta lyco oppiduꝫ Capłm xxv

NEceſſarium reor huic
operi ꝯmemorationem facere be
ti ioānis q cōmoratus ē iuxta lyco quod ē
oppidum thebayde: quiqꝫ propt̄ obediētie
ꝟtutē vſqꝫ ad ꝓphie grāꝫ ſublimat̄. Hic
ꝑ totū claruit mūduꝫ vt ꝛ regib⁹ mūdi hui⁹
merito ſuo redderet̄ illuſtris. Nā cū in ex
tremis: vt dixi thebayde ꝑtib⁹ ꝯmaneret
nō āte ꝑſumebat theodoſi⁹ īꝑator. ad ꝑpo
tētiū tyrānoꝝ bella ꝓcedere: q̄ꝫ illi⁹ aiare
tur oraclis atqꝫ rn̄ſis. Quib⁹ confidēs. ve
lut celit⁹ ſibi ꝯlatis: trophea ꝯ ꝯſpatis bel
lis atque hoſtibus ſēper reportauit. De
mirabili patientia eiuſdem Joannis cir/
ca patrem ſuum. Ca. xxvi.

HIc itaqꝫ beat⁹ ioannes ab adoleſcētia ſua vſqꝫ ad ꝑ/
fectā ac ꝟilē etatē cuidā ſeniori deſuiēſ do
nec ille ī h⁹ vite ꝯuerſatiōe durauit. tāta ei
hūilitate īheſit: vt ipi q̊ꝫ ſeni ſtuporē ſūmū
obediētia icuteret. Cui⁹ hāc ꝟtutē. vtruꝫ
ꝯ vera fide ac ꝓfūda cordis ſimplicitate ꝯ
ſcēderet. volēs ſenex manifeſt⁹ explorare:
ei plura etiā ſuꝑflua ꝛ īpoſſibilia frequēti⁹
iniūgebat. ex qb⁹ pauca narrabo. Sūpſit
nāqꝫ de lignario ſuo ꝟgultū ſenex. qđ oliꝫ
exciſuꝫ vſib⁹ foci fuerat ꝑparatū: cū h̄ co/
rā ipſo fixiſſet ī terrā. ꝑcepit ei vt aduecta

aq̄ q̊ttidie biſ illud irigaret. Qđ p̄ceptū ve
neratiōe ſolita ſine vlla ipoſſibilitatis ɔſi
deratōe. adoleſcēs ſuſcipiēs. ita q̊ttidianiſ
dieb⁹ expleuit: vt aquā ꝑ duo miliaria ide
ſinēter apportās nullaten⁹ lignū ceſſaret ri
gare: atq̧ ꝑ totū āni ſpaciū. ñ ifirmitas cor
poris. ñ occupatio neceſſitatis vlli⁹ īterci
dēs: ab obſuātia p̄cepti hui⁹ potuit eū īpe
dire. Cūq̧ hāc ſedulitatē tacit⁹ ſenex latēs
dieb⁹ ſingulis exploraſſet. ꝛ videret eū ſim
plici cordis affectu mādatū ſuū velut diui
nit⁹ ipatū ſuare: miſerās tandē tā lōge la
boris ei⁹ pſeuerātiā. accedēs ad aridū vir
gultū dixit. O fili ioānes. miſit ne radices
hec arbor an ñ: Cūq̧ ille ſe neſcire dixiſſet
ſenex velut tēptās ſi. iā ſuis radicibus tene
ret: euulſit corā ipo vgultū. ꝛ piiciēs lōgi/
us illō: p̄cepit diſciplo vt deinceps rigare
ceſſaret. De imani ſaxo quod idē ioānes
ꝑ obediētiā aduexit. Capitulum. xxvii.

ITaque cū iā fama obediētie
ei⁹ ꝑ mōaſteria vni/
uerſa flagraret: quidā fres ꝓbatio
nis. imo edificatiōis cauſa. venerūt ad ſe/
nē. Tūc ſenex vocās diſcipulū ſuū: ait ad
eū: curre ioānes: ꝛ ſaxū illud huc aduolue
q̄ntocius. Qui ɔfeſtim ſaxū imane appli/
cita nūc ceruice. nūc toto pectore. tāto niſu
atq̧ conatu prouoluere ɔtēdebat: vt ſudo
re mēbrorꝫ ſuorꝫ. non ſoluʒ totuʒ infunde/
ret veſtimentuʒ: ſed etiaʒ ſaxuʒ ipſum ſuis
ceruicibus humectaret. In hoc quoque pa
ruʒ metiens ipoſſibilitatē precepti vel fac
ti. pro reuerentia ſenis ꝛ obſequii ſimplici
tate ſincera: qua credebat tota fide. ſenem
nihil poſſe in caſſum ac ſine ratione preci/
pere. Huc vſque abbatis ioannis pauca d
multis dixiſſe ſufficiat: nunc abbatis mucij
factū dignum memoria ɔprehendā. De
mirabili patiētia abbatis Mucii. c. xxviii

HIc namque abbas pat
muci⁹ abre
nunciare deſiderans huic mundo:
monaſterium petiit. Qui tam diu pro fori/
bus monaſterii cum paruulo filio octo cir
citer annoruʒ excubauit: donec ſuſcipi me
reretur: cumque tandem recepti fuiſſent
confeſtim abinuiceʒ ſeparati ſunt: ne ſili/
cet iugi viſione paruuli: reminiſceretur pa
ter quā abiecerat facultatē. Et queādmo/
duʒ diuiteʒ ſe iaʒ non eſſe ſciebat: ita ꝛ pa
treʒ ſe eſſe neſciret. Quod vt plenius pro/
baretur. vtruʒ ipe plus faceret affectione
ſanguinis an obediētie: negligebatur par/
uulus pannis pocius q̄ꝫ veſtimentis indu
tus. Sed ꝛ colaphis atq̧ alapis expoſitus
diuerſorꝫ: quos plerumque ſub oculis ſuis
pater inocenti paruulo etiaʒ gratis cerne
bat inferri: ita vt nunq̄ꝫ genas eius niſi la/
chrymarū ſordentibus veſtigiis videret i/
fectas. cumq̧ taliter infans ſub oculis eius
per ſingulos dies ageret: ille ꝓ amore xp̄i
ꝛ obediētie virtute. rigido ſemꝑ ꝛ imobili
viſcere perdurauit. Non eni reputauit iaʒ
ſuū filiū. queʒ ſecū pariter obtulerat xp̄o:
nec curabat de p̄ntibus eius iniuriis. Sed
magis exultabat ꝙ ille nequaq̄ꝫ diſtrictio
neʒ mentis illius atque imobilem rigorē
emoliret. Qđ vidēs pater monaſterii ad
cōprobandaʒ magis eius conſtantiā. cum
vidiſſet quadam die infantem plorare. ſi/
mulabat ſe iratum: precepit patri eius vt
tollens euʒ iactaret in aquaʒ. Tūc ille ve/
lut a domino hoc ſibi eſſet preceptuʒ. con/
feſtiʒ celeri curſu rapiens filiū: ad ripā flu/
minis iactaturus aduexit. Qđq̧ profecto
furore fidei. ꝛ obediētie eius fuiſſet opere
cōſumatū: niſi procurati fuiſſent ab abba
te fratres. qui ſollicite ripā fluminis obſi/
derent ad paruulū eruendū: proiectūq̧ iā
ꝛ quodā modo de fluminis alueo paruulū
confeſtī rapuerunt. ꝛ cū ſūma deuotiōe p̄/
cepto patris cōpleto: ab effectu operis re
uocauerūt: cuius fides atque obediētia ꝛ
deuotio. in tātū deo fuit accepta. vt ſtatī di/
uino teſtimonio cōprobatus ſit. Reuelatū
nāque ē ɔtinuo ſeniori: hac eū obedientia
abrahe patriarche opus iplēſſe: cūq̧ bre/
ui tpe tranſacto. idē abbas migraret d ſe
culo. hūc patrē mutiū. ꝓ obediētia cūctis
frībus ꝓponēs: ſucceſſorē ſui. atq̧ abbatē
mōaſterio reliquit. De monacho cuiuſdā
comitis filio. q ſportas ꝑ plateas iuſſus fue
rat portare. Capitulum. xxix.

Quimꝰ quendā fratrē ſcōꝫ ſecu
li huiꝰ ordinē. ſūme familie. nam pa
tre comite ac ditiſſimo oriūdꝰ fuit. Qui re
lictis parētibus cū ad mōaſteriū ꝑuolaſſet
ad ꝯprobādā eiꝰ hūilitatē ſtatī ei a ſeniore
ꝓceptū ē vt decē ſportas grādes. q̄s neceſ
ſe nō erat tūc vēdere. ceruicibꝰ ſuis īpoſi/
tas. diſtrahēdas ꝑ plateas circūferret: adi
ecta ꝯditiōe. q̄ diuciꝰ ī h̄ officio ipſe ꝯtine/
ret. vt ſi forte vnꝰ eas emere. ꝑit voluiſſꝫ
n̄ cederet: ſꝫ ſigillatī eas q̄rentibꝰ vēderet
Qđ ille tota ꝯuotiōe cōpleuit. ⁊ oī verecū
dia ꝓ xp̄i ꝯſiderio calcata: ſportas hume/
ris ſuis īponēs. ⁊ ꝑ plateas portans. ſtatu/
to ꝓcio diſtraxit: ⁊ pecuniā ad mōaſteriū re
portauit. ¶ De abbate pinupio. Cap̄. xxx.

Uidimus ⁊ abbatem pinu/
phiū q cū eſſet ī
panis mōaſterij ꝑſbyt̄. qđ ē ī egy
pto. nō lōge a panifiſi ciuitate. ⁊ ꝓ ip̄a re/
uerētia vł vite ſue. vł etatis. vł ſacerdo/
cii. cūctis honorabilis exiſteret: vidēs ſe ꝓ
hoc ip̄o hūilitatē tenere non poſſe. occulte
fugiēs ꝯ cenobio. ſeceſſit ſolus ī thebaydiſ
vltias ꝑtes: ibiqꝫ ꝯpoſito īdumēto mona/
choꝝ. aſſūpta ſeculari veſte. mōaſteriū ta
benēſiotaꝝ expetiit. qđ ſciebat cūctis mo
naſteriis eē diſtrictiꝰ: ⁊ ī q̊ ſe ꝓ lōgitudine
regiōis credidit ignorādū. Ubi dū diutiſſi
me ꝑ foribꝰ ꝑſeuerās. cūctoꝝ fratribꝰ ge/
nubꝰ ꝓuolutꝰ: vt ſuſcipet̄ ſūmis ꝓcibꝰ am
biuit. Cūqꝫ multo ꝯſpectu ꝓbatus. ⁊ tādē
fuiſſet admiſſus: continuo vt ſeni. nulliqꝫ
opi penitus apto. horti cura diligentiaqꝫ
mandat̄. Quā ille operā ſub alio fratre iu
niore. q eū ſibi creditū retinebat exercēs.
ſic eidē ſubdebat̄: vt nō ſolū ea q̄ ad horti
diligentiā ꝑtinebant. ſed etiā vniuerſa offi
cia. q̄ erāt cūctis fratribꝰ aſpera vel indi/
gna tota quottidie ſedulitate cōpleret: cō
plura vero etiā nocte cōſurgens. ita furti
nullo teſte oꝑabatur: vt penitꝰ auctorem
operis nemo deprehēderet. Cumqꝫ ibidē
triennio deliteſcēs. ꝑ vniuerſā egiptū diſꝑ
ſis vbiqꝫ fratribꝰ q̄reret̄: a quodā tandeꝫ
viſus fratre. qui de egypti ꝑtibus aduene
rat vix potuit ꝓ humilitate habitꝰ ſui. ac
vilitate officii quod gerebat agnoſci: nam
ſarculo deorſuꝫ incuruꝰ ꝓparabat holeri
bus terrā: deinde ſtercꝰ humeris ſuis ap/
portans. eoꝝ radicibꝰ ingerebat. Tuncqꝫ
hec intuens frater. ſuꝑ agnitōe eiꝰ diutiſſi
ma heſitatōe fuiſſet detētꝰ: ꝓpiꝰ tandē ac
cedēs. nō ſolū vultū. ſed etiā ſonuꝫ vocis
eiꝰ diligenter explorās. ad pedes eius co/
minus ſe ꝓiecit. Tūc fratres ſtupere ce/
perūt. ⁊ īquirere cur hoc feciſſet ei. q apđ
ipſos velut nuper de ſeclo egreſſus. habe
batur extremus: cūqꝫ eis frater ille rei or
dinē. ⁊ nomē ipſius abbatis īdicaſſet: ma/
iori miraculo ſunt ꝑculſi: qm̄ ⁊ apud ipſos
magna opinione fuerat ꝯpertus. Tunc
ignorātie ſue veniā ab eo poſtulabāt: ꝗ eū
tāto tēpore īter iuniores ac paruulos de/
putaſſent. At ille flebat multū ⁊ lugebat
ꝗ ſilicet īuidia diaboli fuiſſet proditus:
nec licuiſſet ei diucius ī tali humilitate at/
qꝫ abiectōe perdurare. Tūc eū fr̄es īuitū
ac flētē ad propriū monaſteriū reduxerūt
cuſtodientes cū ſumma diligētia: ne ſimi/
liter quoqꝫ delapſus aufugeret: Ubi cum
fuiſſet modico tēpore demoratꝰ: eodē rur/
ſus humilitatis deſiderio ſuccēſus: captās
nocturna ſilentia ita defugit: vt iam non
vicinam prouinciam: ſed incognitas regi/
ones expeteret. Nam conſcendens nauiꝫ
in paleſtine partes commeare curauit: cre
dens ſe tucius latiturum: ſi ad illa ſemet
ipſum aſportaſſet loca in quibus nec no/
men quidem ſuū fuiſſet auditum: Quo cū
adueniſſet noſtrum monaſteriuꝫ protinus
expetiuit: quod nō longe erat ab ſpeleo: in
quo dn̄s noſter ex virgine naſci dignatus
eſt. In quo monaſterio permodico tēpore
ſupradictus abbas pinuphius deliteſcens
ſecundū ſententiā dn̄i tanqꝫ ciuitas ſupra
montē poſita: diucius abſcondi non potu/
it. Nam continuo quidam fratrum: qui ad
loca ſancta de egypti partibus orationis
cauſa venerant agnitū eū cū multa prece
⁊ maxime inuitum: ad ſuum iterum ceno/
biū reuocauerunt. ¶ Exhortatio optima
ad nouicium monachum: Ca. xxxi.

TUnc igitur ſenē ꝑ illa que nobis fuerat
apud ipſuꝫ ī noſtro monaſterio fa
miliaris amicitia: cū poſt hec ī egypto reg/
ſiſſemus: ↄtigit vt nobis illic cōmorātibus
fratrē quēdā ī monaſterio ſuo recipet: Cui
mirā exhortationē ſub noſtra preſentia in/
didit: quā mihi animus fuit huic opuſculo
ītexere. Ait ergo ad eū. Noſti fili quot die
bus ꝑ foribus excubās hodie ſis receptꝰ:
Cuiꝰ difficultatis cauſaꝫ: primitus debes
agnoſcere. poterit eniꝫ tibi ī hac vita quaꝫ
īgredi cōcupiſcis multū ↄferre: ſi ratione
eius agnita ad ſeruitiū xp̄i ſicut oportet:
acceſſeris. Sicut nāqꝫ in mēſa glīa fideli/
ter ſeruiētibꝰ deo. ac ſꝫ īſtitutōes huiꝰ re/
gule ei coherētibꝰ repromittit ī futuꝝ: ita
pene grauiſſime ꝑparātur. his q̄ tepide eā
negligēterqꝫ fuerit executi. ꝛ ſꝫ hoc quod
ꝓfeſſi ſūt. vel qd̄ ab hoībus eſſe credūtur
fructus etiā cōgruos ſanctitatis eidē exhi
bere neglexerit. Meliꝰ ē enī nō vouere q̄ꝫ
vouere ꝛ n̄ reddere: ꝛ maledictꝰ q̄ facit opꝰ
dn̄i negligēter. Igit̄ ideo a nobis diutiſſi
me refutatus es. nō qꝛ tuā vel oīuꝫ ſalutē
nō toto deſiderio cupiamus amplecti: ſed
ne temere receptus: ꝛ nos apud deū leui/
tatis. ꝛ te reū grauioris ſupplicii fecerimꝰ
ſi ad p̄ſens facile ſuſceptus nec pōdus ꝓ/
feſſionis huiꝰ ītelligēs. vel deſtitutor poſt
hec. vel tepidus extitiſſes. Noueris ergo
hodierna die. te huic mūdo ꝛ actibus eius
eſſe defunctū: teqꝫ ſecūdū apoſtolū mūdo
huic eſſe crucifixū. tibiqꝫ hūc mūdū. Sed
forte dicis. Quomodo quis viuens poteſt
eſſe crucifixꝰ: Audi breuit̄ rationē. Crux
noſtra timor dn̄i eſt. Sicut eniꝫ q̄s crucifi/
xus iā nō ꝓ animi ſui motu membra ſua
quoq̄ꝫ mouēdi vel cōuertēdi habet pote/
ſtatē: ita ꝛ nos volūtates noſtras ac deſi/
deria nō ſꝫ id qd̄ nos delectat ad p̄ſens ſꝫ
ſꝫ p̄ceptū dn̄i quo nos cōſtrixit applicare
debemꝰ. Et ſicut ille q̄ patibulo crucis affi
git̄ iā nō preſentia ↄtēplat̄ nec de ſuis affe
ctiōibꝰ cogitat: nulla iā poſſidēdi ↄcupiſcē
tia ꝑmonet̄: ſeqꝫ cū adhuc ſpirat ī corpore
cūctis elemētis creditur eſſe defunctū: ita
nos quoqꝫ timore dn̄i oportet eſſe crucifi/
xos. oībꝰ carnalibus viciis ꝛ illuc ſemꝑ ha
bere ocl'os mētis noſtre defixos: quo nos
ſꝑare d̄bemꝰ momētis ſingulis eſſe migra
turos. Cauēdū eſt ergo: ne quid aliquādo
eoꝝ preſumamus que renūciātes abieci/
mus. Non enim qui ceperit hec: ſed qui ꝑ/
ſeuerauerit ī his vſqꝫ in finem. hic ſaluus
erit. Verſutꝰ eniꝫ ſerpēs calcanea noſtra
ſemꝑ obſeruat: ideſt īſidiatur exitui noſtro
ꝛ vſqꝫ ad finē vite nos ſemper ſupplātare
conatur: ꝛ idcirco bene cepiſſe nihil ꝓde/
rit: ſi bene cōſumatū non fuerit. Quapro/
pter ſecūdū ſcripture ſentētiā: īgreſſus ad
ſeruiēdū dn̄o: ſta in timore dn̄i ꝛ prepara
aīaꝫ tuā nō ad requiē: nō ad delicias. ſed
ad tēptatōes ꝛ anguſtias: per multas eniꝫ
tribulationes oportet nos ītroire ī regnū
dei. Anguſta nāqꝫ eſt porta: ꝛ arta via que
ducit ad vitā: ꝛ pauci ſunt qui īueniūt eā.
Principiū ergo ſalutis noſtre timor dn̄i eſt
Per hūc eniꝫ ꝛ initiū ↄuerſionis: ꝛ virtu/
tuꝫ cuſtodia acquiritur. Qui cū penetra/
uerit hominis mētē: cōtēptū oīuꝫ reꝝ pa/
rit: ꝛ mūdi gignit horrorē: Cōtēptu aūt ac
priuatione omniū facultatū humilitas ve
ra acquiritur: humilitas aūt his inditiis cō
probatur. primo ſi mortificatas in ſe mo/
nachus oēs habeat volūtates. Secūdo ſi
actus ꝛ cogitatōes nō celauerit ſeniorem
Tertio ſi nihil ſue diſcretioni ſed iudicio
eius vniuerſa cōmittat. Quarto ſi ī oībus
preceptis ſeruet obediētie manſuetudinē
ꝛ patientie cōſtantiā. Quinto vt nulli in/
ferat iniuriā: ſed ꝛ illatas ſibi patiēter to/
leret. Sexto ſi nihil agat p̄ter regule exē/
pla. Septimo ſi ad omnia que ſibi īperāt̄
velut operariū malū ſe iudicauerit ꝛ indi/
gnum. Octauo ſi ſemetipſum cunctis infe
riorē pronunciet. Nono ſi linguā ſuā cohi/
beat ꝛ non ſit clamoſus in voce. Decimo ſi
non ſit facilis ac promptus in riſu. Talibꝰ
namqꝫ inditiis humilitas vera dignoſci/
tur. Sed ꝛ hec quoqꝫ tibi in congregatio/
ne neceſſario cuſtodienda ſunt vt ſcilicet
ſecundum pſalmiſte ſententiam ſis tan/
q̄ꝫ ſurdus non audiens: ꝛ ſicut mutus non

apićs os ſuū nihil diſcernēs nihil diiudicās
ex his q̄ tibi fuerit īpata Ergo patiētiā tuā
non debes de alioꝝ ſperare virtute: ideſt
vt tūc eā tantūmodo poſſideas. cū a nemi
ne fueris irritatus. Pricipiū noſtre ſalu/
tis ſicut iā dictū ē: timoꝛ dn̄i ē. De timoꝛe
dn̄i naſcit̄ ꝯpūctio ſalutaris. De ꝯpūctione
coꝛdis ꝓcedit ꝯtēpt⁹ oīuꝫ facultatū ac nu/
ditas. Denuditate hūilitas ꝓcreat̄. De hu/
militate gn̄atur moꝛtificatio volūtatū. De
moꝛtificatōe volūtatū extirpāt̄ vniuerſa vi
cia. Expulſiōe vicioꝝ v̄tutes fructificāt at
que ſuccreſcūt. Pullulatione virtutuꝫ pu
ritas coꝛdis acquiritur. Puritate coꝛdis:
apoſtolice caritatis perfectio poſſidetur.

De monacho q̄ ante conſtitutā hoꝛā pere
grinos reficere coegit. Capitulū. xxxii.

Quꝫ de ſyrie partib⁹
egypti prouīciā petiſſem⁹. quidaꝫ
monachus ſenex ꝓbatiſſim⁹ gratifice nos
ſuſcipiens: refectionē nobis ante ꝯſtitutā
hoꝛā ieiunii preparauit. Percunctantibus
ergo nobis. cur ante canonicā refectionis
hoꝛā nos prādere cogeret: reſpondit ⁊ ait.
Ieiuniū fratres ſēper eſt mecū: vos autē
cōtinuo dimiſſurus. mecū iugit̄ tenere nō
potero. Itaqꝫ chriſtū in vobis ſuſcipiens.
reficere eū d̄beo. ⁊ cū vos d̄duxero. diſtri
ctionē ieiunii ī memetipſo potero ꝯpēſare
Nō eni poſſunt filii ſponſi ieiunare. donec
cuꝫ illis eſt ſponſus: cum autem diſceſſerit
tunc licito ieiunabunt. De monacho qui
nunqꝫ ſolus eſcam ſumere ſolitus erat.
Capitulum. xxxiii.

Uidimus ⁊ aliū in ſo
litudīe ꝯmoꝛanteꝫ. qui nūqꝫ ſolus
cibū ſumere ꝯſueuerat: ſed etiā ſi ꝑ totos
quīque dies ad ei⁹ cellulā nullus ex fratri
bus aduenīſſet. refectioneꝫ iugiter differe
bat. ieiun⁹ permanēs: donec ſabbatoꝝ vl̄
dominico die ꝯgregatiōis obtētu. ꝓcedēs
ad eccleſiā ꝑegrinū quēpiā reppiſſet. quē
exinde reducēs ad cellulā ſuā: cū ipſo pari
ter ſumebat cibuꝫ. De machete ſene
monacho. Capitulum. xxxiiii.

Uidimus ⁊ aliūm ſe
nē Machetē nomīe ſolitariū cui
hāc gratiā donauerat dn̄s vt ſi qn̄ ī cōuētu
fratruꝫ. per totaꝫ nocteꝫ ⁊ dieꝫ agitaretur
collatio ſpiritalis. nunqꝫ ille ſōno opprime
retur: ſi q̄s vero detractiōis verbū ſeu oci
oſū tēptaſſet īferre. ſtatī ille ī ſomnū ꝯcide
bat. Huic etiā ſeni. cū aliquādo epiſtole pa
tris ei⁹ ac matris amicoꝝqꝫ mltoꝝ d̄ ꝓuī
cia pōti trāſmiſſe fuiſſēt: accipiēs grādē fa
ſciculū litteraꝝ. diuqꝫ apud ſemetipſū vol
uēs dixit. Quātaꝝ cogitationū cauſa erit
mihi iſtaꝝ lectio. q̄ me vel ad inane gaudi
uꝫ vel ad triſtitias īfructuoſas impellent.
quātis dieb⁹ hoꝝ recoꝛdatione qua ſcripſe
rūt. ītētionē pectoꝛiſ mei a ꝓpoſita ꝯtēpla
tiōe reuocabūt. Et hec voluēs ī ſuo pecto
re. nō ſolū nullā reſoluere epiſtolā diffini/
uit. ſꝫ ne ipſū quidē faſciculū reſignare: ne
ſcilicet eoꝝ q̄ ſcripſerūt. vl̄ noīa recēſēdo
vel vultus recoꝛdādo. a ſpirit⁹ ſui ītētione
ceſſaret. Itaqꝫ vt eū cōſtrictū acceperat.
igni tradidit cremandū: ite īquiēs cogitati
ones patrie pariter cōcremamini. nec me
vlteri⁹ ad illa q̄ fugi reuocare tēptetis.
De theodoro abbate. Capituluꝫ. xxxv.

Uidimus ⁊ aliuꝫ ab
batē theodoꝝ. ſūma ſanctitate ac
ſciētia ꝑditū nō ſolū ī actuali vita. ſed etiaꝫ
noticia ſcripturarū: quā ei nō tā ſtudiū le/
ctionis contulerat qꝫ ſola puritas coꝛdis:
Hic cū explanationē cuiuſdā obſcuriſſime
queſtionis īquireret. vii. dieb⁹ ac noctib⁹
ī oꝛatiōe īfatigabilis ꝑſtitit: donec ſolutio/
nē ꝓpoſite q̄ſtionis domino reuelante co/
gnoſceret. Hic idē beat⁹ theodorus. cū ī/
opinatus ad meā cellulā ītēpeſta nocte ve
niſſet. q̄d naꝫ nouus adhuc heremita ſolus
agerē: paterna curioſitate latent̄ explorās
cunqꝫ ego iaꝫ finita veſpertina ſolēnitate
laſſuꝫ coꝛpus cepiſſē iā reficere. ⁊ me icu/
bātē pſyato repperiſſet: ꝓtrahens ex inti/
mo coꝛde ſuſpiria: meoqꝫ me vocitans no/
mine dixit. Quanti īquit o ioānes de deo
locuntur. eumqꝫ ī ſemetipſis āplectūtur. ⁊

tu fraudaris tãto lumine inerti ſopore ſo
lut⁹.itaqꝫ excitato me ſalubriter: deīceps
vigilare ꝯpulit. ¶ De anachorita ī vaſtiſſi
ma heremo habitãte. capitulũ. xxxvi.

Itaque cũ de pale
ſtine monaſteriis. ad oppidũ egy-
pti qđ diulc⁹ appellat̃ veniſſem⁹. ibiqꝫ plu
rimã turbã cenobii diſciplina cõſtrictã vi-
diſſemus: aliũ q̊qꝫ ordinẽ q̄ excelſior habe
tur. ideſt anachoritaꝝ: cũctoꝝ ꝑconiis īſti
gati: ſagaciſſimo corde videre ꝓperauim⁹.
Hi nãqꝫ ī monaſteriis primũ ſub diſtrictiõe
regule diligent̃ edocti. diriſſimis demonũ
ꝑliis ꝯgreſſuri: penetrãt heremi ꝓfũda ſe
creta. Hui⁹ ḡ ꝓpoſiti viros ꝯperimus cir̃
nili flumīs alueũ ꝯmorari. ī loco q̄ vno la-
tere nilo flumīe. alio maris vaſtitate circũ
dat⁹: īſulã reddit: nullis aliis hoīb⁹ q̄ mo-
nachis ſecretũ expetentib⁹ optabilez. nec
eni cuiq̄ culture aptã eẽ terrã illã: ſalſitas
ſali ac ſterilitas patit̃ harenaꝝ. Ad iſtos er
go ſũmo d̄ſiderio feſtinãtes ſupra modũ ſũ
mos eoꝝ labores quos ī ſolitudine tolerãt
admirati ſum⁹. Nã ipi⁹ aque tãta penuria
cõſtrīgunt̃: vt tali diligẽtia diſpẽſẽt. q̄li ne
mo facit ꝑcioſiſſimũ vinũ. Trib⁹ nãqꝫ mi-
lib⁹ ⁊ eo ãpli⁹. eã d̄ nilo flumīe neceſſariis
vſib⁹ apportãt. qđ tñ īteruallũ arenoſis di
uiſũ mõtib⁹ laboris difficultate grauiſſia
duplicat̃. His igit̃ viſis. cũ nos imitatiõis
eoꝝ ardor accẽderet: vn⁹ eoꝝ ꝓbatiſſim⁹
heremita. Archebi⁹ noīe. hũanitatis gra-
tia ꝑduxit nos ad ſuã cellulã. Qui cũ ꝯpe-
riſſet nos ibidẽ velle ꝯmorari. finxit ſe eũ-
dẽ locũ velle derelinq̃re ac nobis cellulaz
ſuã velut exinde migratur⁹ cepit offerre.
Dicebat autẽ hoc ſe facturꝫ: etiã ſi nos non
aduenīſſem⁹. Tũc ſuſceptã cellulã ipi⁹: cũ
oīb⁹ vtẽſilibus poſſedimus. Erat itaqꝫ illic
paucis dieb⁹. qb⁹ ꝯſtruẽde celle paret ipẽ
dia: d̄ illo loco diſcedẽs. Reuerſus p⁹ hec
aliã ſibi ſũmo labore ꝯſtruxit: quã rurſũ nõ
longe poſt. ſuperueniẽtibus fratribus ſi-
militer caritatis cauſa cuz vniuerſo tradi
dit inſtrumento. ipſe vero erga opus cari-
tatis īfatigabilis perſeuerãs tertiã ſibi cel
lã vbi ꝯmaneret īſtruxit. ¶ De duob⁹ ado
leſcẽtibus. q̄ ficus ad egrotũ ferẽtes ī itine
re defuncti ſunt. ¶ Capitulum. xxxvii.

Quidam autẽ frater
cũ ficus de Mareote. abbati Jo
hãni ī heremũ ſcithi detuliſſet ille ſtatiz eas
ad ſenẽ quẽdã q̄ ī iteriore d̄ſerto mala vali
tudine laborabat. ꝑ duos adoleſcentulos
miſit. Siqdẽ decẽ ⁊ octo milibus lõge. ab
eccleſia ꝯmanebat ſolitari⁹. Qui adoleſcẽ
tes acceptis pomis. cũ ad ꝑdicti ſenis ten
derẽt cellulã: īfuſa repẽte denſiſſima nube
tramitez recti itineris ꝑdiderũt. cũqꝫ tota
die ac nocte diſcurrẽtes. ꝑ auiã heremi va
ſtitatẽ. nequaq̄ potuiſſent heremite egro
tãtis cellulã īuenire: iã itineris laſſitudine
q̄ inedia ſitiqꝫ ꝯfecti. fixis ī terrã genubus
dũ orarẽt: ſpm̃ dño reddiderũt. Qui poſt
hec veſtigioꝝ īdiciis diutiſſime ꝑquiſiti. q̄
ī locis illis arenoſis tãq̄ niuibus īpreſſa d̄
ſignãtur: donec ea leui flatu vẽtoꝝ tenuis
arena diſcurrẽs coopiret: īuẽti ſũt tãdẽ ſic
orauerãt iacẽtes. ⁊ ficus ītactas vt accepe
rãt reſeruãtes. Elegerũt eni animã magis
q̄ fidẽ d̄poſiti ꝑdere: ne ſcilicet abſqꝫ iuſſu
abbatis quicq̄ victus preſumerẽt: vitam
qꝫ potius maluerunt amittere tempora
lem. q̄ ſenioris violare mãdatuz. ¶ Quã
ta ſit iugitas operum apud egypti mona-
chos. ¶ capitulum. xxxviii.

Per totã itaque egy
ptuz monachi nullo modo patiun-
tur eẽ ocioſi: ſed victũ ſuũ labore manuuz
conſequuntur: ⁊ non ſoluz de laboribus ſu
is peregrinos ⁊ aduenientes fratres ſecuz
reficiunt. ſed etiaz per loca Lybie que fa-
me laborant. nec nõ etiaz per ciuitates his
qui in carceribus ⁊ diuerſis vinculis tenẽ
tur: īmanez conferunt alimonie ſubſtanti-
az: de fructu manuũ ſuaruz. rationabile ſa
crificium domino tali oblatione ſe offerre
credẽtes. Dicũt eni operantẽ mõachũ de-
mone vno pulſari ſemper: ocioſũ vero inu
merabilibus ſpiritibus deuaſtari. ¶ De
abbate Paulo. ¶ Capitulum. xxxix.

DEniq; ſic abbas pau
lus ꝓbatiſſimus patrū cū ī here/
mo vaſtiſſima ꝯſiſteret. q̄ porphirio nūcu/
pat: tm̄ palmarū fructib⁹ ⁊ horto modico
ſuſtētabat. nec poterat aliō vn̄ ſuſtētaret
opis exercere: eo ꝙ ab hoīb⁹ vel habitabi
li terra: ā pliuſq; ſeptē māſioīb⁹ aberat ī ð
ſto. Hic ergo ne momētū tpis penit⁹ ocio
ſus ſtaret: colligebat palmarū folia: ⁊ quot
tidianū pēſū velut ex iđe ſuſtētādus. ipē a
ſemetipſo exigebat iugiter. Cūq; ope toti
us āni ſpelūca ei⁹ fuiſſz īpleta. ⁊ non habe
ret q hoc diſtraheret. neq; ipē ocioſus poſ
ſet māere: totū qð ſolicita cura laboraue
rat. ānis ſinglis igne ſuppoſito ꝯcremabat
Intātū ꝓbās ſine ope manuū. nec ī loco
poſſe monachū ꝑdurare: nec ad ꝑfectōis
culmē aliquando conſcendere. De fra/
tre blaſphemo qui intolerabili eſtu libi/
dinis vrebatur. Capitulum. xl.

NOui alium fratrem qui probatiſſimo
cuidā ſeni. vicio carnis ſemetipz
grauiſſime ꝯfeſſus ē impugnari: ītollera/
bili nāq; eſtu libidinis vrebat: Tūc ſenex
velut ſpiritalis medic⁹ interiorē cauſam ⁊
originē morbi hui⁹ ptin⁹ ꝓuidēs: grauiſq;
ſuſpirans ait. Neq̄q; fili tā nequā ſpiritui
tradi te dn̄s permiſiſſet: niſi aliqd blaſphe
maſſes ī eo. Q ð frater audiēs: ſtatim pro
cidit ad pedes ei⁹ in terrā: ſūmaq; admira
tōe ꝑculſus: cōfeſſus ē ſe ī filiū dei cogita/
tōe ipia blaſphemaſſe. Vn̄ ꝑſpicuū ē: eū q
ī deū blaſphem⁹ exiſtit: tāq; q irroget illi
iniuriā: ꝑfectōis ītegritate ꝑuari: ⁊ ſcificati
onē caſtimōie nō mereri. Collatio bōa ð
diſcretōe q̄ ē cuſtos ⁊ mr̄ ꝟtutū. capi. xli.

QVodam aūt tpe ꝯuenerūt plurimi ſeniorū ad
btm̄ Antoniū: ꝯmorātē ī thebaide
partib⁹: ꝑfectōis īquiſitōe ⁊ collatōis grā.
Cūq; a veſpertinis horis vſq; ad lucē fuiſ/
ſet ꝓtracta collatio: qſtio diſcretōis maxi
mū noctis ſpaciū cōſumpſit. Nā diutiſſime
iter eos querebat: que nā virtus vel ob
ſeruatio monachū a diaboli laqueis cuſto/
dire poſſet illeſum: vel certe ad deū recto
tramite firmoq; greſſu ꝑduceret. cūq; ꝓ
captu mētis ſue: vnuſquiſq; ſentētiā ꝓfer/
ret ī mediū: ⁊ alii quidē hoc ieiuniorū vigi
liarūq; ſtudio collocarēt: alii ī nuditate et
cōtēptu rerū: alii remotiorē vitā ⁊ heremi
ſecreta cēſerēt: ⁊ nōnulli ī ꝑmis ſectāda ca
ritatis. i. humanitatis officia diffinirēt: q2
ipſa pie erga fratres ⁊ peregrinos: ſtudio
ſuſceptionis īpēdūtur. cūq; ī hūc modum
pia cōtētione decertarēt: eſſetq; iam no/
ctis maximū tēpus cōſumptū: reſpondens
demū. b. Antonius vniuerſis dixit. Oia
quidē hec que dixiſtis neceſſaria ſunt et
vtilia ſitientibus deum: ſed his principa/
lem tribuere gratiā: nequaq; nos īnume/
rabiles multorum fratrum caſus ⁊ expe/
rimēta ꝑmittūt. Nā ſepe vidimus fratres
has obſeruatiōes tenētes. repentino caſu
deceptos. eo ꝙ ī bono qð ceperant: diſcre
tionē minime tenuerunt. Nec enī alia cau
ſa lapſus eorū deprehēdit: niſi ꝙ minus a ſe
nioribus īſtituti. neq̄q; potuerūt rationez
diſcretiōis hui⁹ adipiſci. q̄ viā regiā docet
mōachū ſēper īcedere ⁊ nec excēſſu ꝯtinē/
tie modū trāſire permittit. nec deflectere
ad vitia ꝑmittit. In oībus ḡ q̄ agimus di/
ſcretio āteponēda ē. Manifeſtiſſime enīz
declarat: nullaz ſine diſcretiōis grā ꝑfecte
poſſe vel perfici vel ſtare virtutez. Et hec
dicēte Antonio: vniuerſorū ſētētia diffini/
tū eſt: diſcretionē eē q̄ fixo gradu ītrepidū
monachū ꝑducat ad deū. ⁊ predictas ꝟtu
tes iugiter cōſeruet illeſas. Omniuz nāq;
virtutuz genitrix ⁊ cuſtos. atque modera
trix diſcretio eſt. De Herone ſene idi/
ſcreto monacho. Capitulum. xlii.

ET vt hec exemplis certioribus approbemus. referaz
vobis ð quodā ſene Herone noīe. q diſcre
tionē minime retinēs. oēs ꝑſtinos labores
ꝑdidit. ⁊ inſuper miſerabiliter vitaz finiuit
Ante paucos enī dies illuſione diaboli:
a ſūmis ad ima deiectus. eſt. Hic itaque. l.
ānis in heremo ꝯmoratus ſingularē vite
diſcretionē tenuit: ⁊ ſolitudinis ſecreta mi

ro furore vltra oẽs ſectatꝰ ē. Hic igiẗ poſt
tãtos labores ab iſidiatore deluſus. grauiſ
ſimo lapſu corruẽs: cũctos ĩ heremo ɔſtitu
tos: luctuoſo dolore ꝑcuſſit. Qui minime
cecidiſſet: ſi bonũ diſcretõis tenere voluiſ/
ſet. Tãto ſiqdẽ rigore animi ſui ĩmutabilẽ
ieiunij continentiam ſemper exercuit: et
ſolitudinis ac cellule ſecreta iugiter ſe/
ctatꝰ ē. vt nec die ſcĩ paſche rigorẽ abſtinẽ
tie ſolueret. Cũqꝫ oẽs heremite ꝓ tãta ſo/
lẽnitate ad eccliaꝫ pariter ɔueniſſẽt. ſolus
ille ñ affuit: ne quãtulũcũqꝫ ꝑceptõe legu
minis parui: a ſuo ꝓpoſito videreẗ relaxaſ
ſe: q̃ ꝑſũptõe deceptꝰ: angelũ ſathane ve/
lut angelũ lucis ſuſcipiẽs cũ ſũma venera
tõe: eiuſqꝫ p̃ceptis obediẽs: ſemetipꝫ ĩ pu/
teũ ꝓfũdiſſimũ p̃cipitẽ iactauit: magnũ. ſ.
ꝟtutis ſue meritũ ꝓbaturꝰ: cũ ide exiſſet
illeſus: de quo puteo cũ grãdi fratꝝ labo/
bore ſemiuiuꝰ extractꝰ: vitã tertia die fini
uit. ⁊ qđ his deteriꝰ ē: ita ĩ d̃ceptõis ſue ob
ſtinatõe ꝑmãſit vt ei nullatenꝰ potuiſſet ꝑ
ſuaderi qđ demonũ calliditate fuiſſet de/
luſus. De duobꝰ mõachis q eũtes ꝑ d̃ſtũ
decreuerunt non ſumere cibum niſi deus
illis tranſmitteret. Capitulum. xliij.

Quid dicam de illis duobꝰ fribꝰ: q habitãtes vltra illã
heremũ vbi quõdã fuerat. b. Anto. cõmo/
ratꝰ. minꝰ cauta diſcretiõe ꝑmoti: eũtes ꝑ
extẽtã ſolitudinis vaſtitatẽ: nullã eſcã peni
tꝰ ſumere d̃creuerũt: niſi quã ꝑ ſemetipm
illis dñs p̃ſtitiſſet. Cũqꝫ errãtes eos ꝑ de/
ſerta: ⁊ deficiẽtes iã fame: ɔſpexiſſet a lõ/
ge mazites: q̃ gẽs cũctis natiõibꝰ ĩmanior
atqꝫ crudelior eſt: nõ eos ad effuſionẽ ſan/
guinis deſideriũ p̃de ſed ſola ferocitas mẽ
tis ĩſtigat. Viſis ḡ eis: ɔtra naturã feroci/
tatis ſue cũ panibꝰ illis occurrerũt: tũc vnꝰ
ex illis fribꝰ ſubueniẽte diſcretõe velut a
deo porrectos ſibi panes cũ gr̃aꝝ actõe ſu
ſcepit: reputãs eſcã ſibi diuinitꝰ miniſtrari
nec ſine dei iuſſu fcm̃ cẽ dicẽs vt illi q ſemꝑ
hoĩuꝫ ſãguine gauderẽt: nũc deficiẽtibꝰ eiſ
vite ſubſtãtiã largirẽtur. Aliꝰ ꝟo recuſãs
cibũ. velut ab hoĩe ſibi oblatũ: iedic labo/

re ɔſũptꝰ mortuꝰ eſt: quoꝝ ſcꝫ q̃buis inítia
ex rep̃heſibili ꝑſuaſſione deſcẽderũt: vnꝰ tñ
ſubueniẽte diſcretõe: id qđ ĩcauta ɔcepat
emẽdaſſe cognoſcit: aliꝰ aũt ſtulta p̃ſũptõe
ꝑdurãs. mortẽ quã dñs ab eo auertere vo
luit ipe ſibi [redacted]. De monacho q d̃ceptꝰ
a diabolo voluit filiũ ſuũ imolare. c. xliiij.

Quid etiam de illo monacho cõmemorẽ: cuiꝰ nomẽ:
qr adhuc ſupeſt: ſileo. Qui dũ lõgo tpe de
monẽ ĩ angeli ſuſcepit claritate: reuelatõi/
bꝰ eiꝰ ſepe deceptꝰ: credidit eũ ĩternunciũ
eſſe iuſticie. Nã ꝑ oẽs noctes ĩ cellula eiꝰ:
lumẽ abſqꝫ vlliꝰ lucerne officio p̃bebat dia
bolus: ad extremũ ꝟo iuſſit eũ: vt filiũ ſuũ
q cũ eo pariter ĩ eodẽ monaſterio cõmane
bat: deuotus deo offerret victimã: vt ſcili/
cet hoc ſacrificio: Abrahe p̃riarche meritis
coequareẗ. cuius ꝟbis ille ĩtãtũ ẽ ſeductꝰ:
vt hoc ɔfeſtiꝫ opꝫ ꝑfeciſſet: niſi puer d̃ cel/
la manibꝰ eiꝰ elapſus concitus aufugiſſet.
De monacho cui oſtendebat diabolus
exercituꝫ xp̃ianoꝝ ⁊ iudeoꝝ. Capi. xlv.

Fuit et alius monachus q nimiã ſempꝫ tenuit abſtinẽ/
tiã. Quiqꝫ ꝑ annos multos: ſingulariter ĩ
cella recluſus. perpaucis imitabilẽ exhi/
buit abſtinẽtiã. Hic ad extremũ ita eſt dia
bolicis reuelationibus deluſus: vt poſt an
nuos labores atqꝫ virtutes: qbꝰ alios mo
nachos excelſerat: ad iudaiſmum ⁊ circũci
ſioneꝫ carnis miſerabiliter ſit lapſus. Poſt
multa nãqꝫ tẽpora: diabolus velut nũcius
veritatis: oſtendebat illi per vana ſomnia
⁊ per quaſdam inanes reuelationes: chri/
ſtianorum atque monachorum exercituꝫ:
tenebroſum ac tetrum omniqꝫ macie te/
pidum atqꝫ deformem ⁊ ecõtra oſtẽdebat
illi iudeorum plebem ſumma leticia tripu
diantem: ingentiqꝫ lumine coruſcantem:
Ac proinde cõmouebat eũ: vt ſi mallet btĩ
tudinis illoꝝ particeps effici: circũciſionẽ
quoqꝫ ſuſcipere feſtinaret. Ex quibus pro
fecto conſtat memoratis viris tam lugu/
briter nemo fuiſſet illuſus: ſi rationem diſ/

eretiõis aſſeq laboraſſet. Quobrẽ ĩq̃tis p
nicioſũ ſit diſcretiõis gratiã nõ hr̃e: multo
rũ caſus experimẽta declarãt. ¶ Cõfeſſio
proprii delicti potenter demonis inſtigati/
onem repellit. ¶ Capitulum .xlvi.

ABbas Serapion. ſo
le/bat frequẽter iuniorib⁹ fratrib⁹ i
ſtructiõis gratia: de ſeipſo narrare dicẽs.
Cũ adhuc eſſẽ puerulus. ⁊ cũ abbate The
ona cõmanerẽ. hec mihi ↄſuetudo erat ini/
mico ĩminente: vt poſtq̃ refeciſſez cũ ſene
hora nona. vnũ paximaciũ quottidie ĩ ſi/
nu meo latẽter abſcõderẽ: quẽ ſero ignorã
te ſene occulte comedebã. Nõ furtũ licet
q̃tidie pficerẽ. expleta tñ ↄcupiſcẽtia frau
dulẽta. ad memetipſũ reuertẽs ſuper ad/
miſſo furto acrius cruciabar. q̃ ſup eſũ il/
li⁹ fuerã iocũdat⁹: Cũq; iſtud moleſtiſſimũ
op⁹ ſingulis dieb⁹ explere. non ſine cordis
mei dolore ↄpellerer. ⁊ clãdeſtinũ furtũ pa
tefacere ſeni ↄfũderer: ↄtigit p dei puidẽ
tiã. q̃ſdã fratres edificatiõis obtẽtu cellulã
ſenis auidiſſimos expetiſſe. Cũq; refectio
ne trãſacta. ↄfabulatio ſpiritalis ĩtereſſe ce
piſſet reſpõdẽſq; ſenex ppoſitis ĩterrogati
onib⁹ eoꝝ ꝺ caſtrimargie vitio. ⁊ occultaꝝ
cogitationũ exponeret: ad vltimũ ĩtulit di
cẽs. Nihil ſic noxiũ ẽ mõachis ⁊ letificat ꝺ
mones. q̃ ſi celẽt cogitatiões ſuas ſpirita
les patres. Tũc ego ↄpũctus corde. exiſti/
maui ſeni ſecreta pectoris mei patefacta:
⁊ in occulto primum gemitus excitatus.
deinde cordis mei cõpunctione creſcente
in apertos ſingultus: lachrymaſq; prorũ/
pens. cepi amariſſime flere: ⁊ ↄtinuo eieci
de ſinu meo paximacium. qꝺ vitioſa con/
ſuetudine clanculo paueram comedendũ
cumq; in medium proferens. quõ quotti/
die inuoluens eum occulte ederem: pro/
ſtratus in pauimento. cum venie poſtula/
tione confeſſus ſum: ⁊ vbertim pfuſis la
chrymis. orationibus eoꝝ veniã apud de
um poſtulabã. Tunc ſenex dixit. cõfide fi
li. qꝛ liberauit te a captiuitate iſta cõfeſſio
tua: victorẽ nãq; aduerſarium tuũ hodie
triũphaſti. Validi⁹ eũ tua cõfeſſiõe elidẽs
q̃ ipſe fueras ab eo tua taciturnitate deie
ctus. Et idcirco poſt hãc publicatõnẽ tuã
iſte malig⁹ ſpirit⁹ nõ dñabit̃ tibi. nec in te
latibulũ ſibi teterrim⁹ hpẽs hacten⁹ vſur
pabit: qꝛ de tenebris cordis tui. p hãc con
feſſiõez piectus ẽ. Nec dũ ſenex hec ꝟba
compleuerat: ⁊ ecce ſtati velut lãpas ma/
gis accenſa. de meo ſinu procedens. tanto
fetore cellam repleuit: vt vix in ea reſide
re poſſemus. Reſumenſque ſenex dixit:
Ecce probauit tibi dominus veritatẽ ſer/
monum meorum. vt paſſionis illius inten
torem de corde tuo confeſſione ſalubri fu
gatum. oculorum fide perciperes: pateſa
ctumq; hoſtem nequaquã locum in te vl
terius habiturum. aperta eius expulſiõe
cog̃ſceres: Itaq; ꝫ ſñiaz ſenis. ita eſt ĩ me
ꝟtute ↄfeſſionis dñatio diabolica extĩcta
vt nũq̃ mihi vlteri⁹: nec memoriã ↄcupiſcẽ
tie hui⁹ tẽptauerit inimic⁹ ĩgerere. ¶ De mo
nachis a ſarracenis ĩterfectis capi. xlvij.

IN paleſtine partibus iu/
xta vicũ the
cue. q Amos pphaz meruit pcre
are: ſolitudo vaſtiſſima ẽ. vſq; arabiaz ac
mare mortuũ: quo ĩgreſſa deficiũt fluẽta
iordanis: ⁊ cinis ſodomoꝝ ampliſſima ex/
tẽſione porrecta ptigẽs: In hac ſolitudine
ſumme ſãctitatis monachi diutiſſime ↄmo
rãtes: repẽte ſunt a diſcurrẽtib⁹ interẽpti
ſarracenis. Quoꝝ corpora tã a pplo regi/
onis illi⁹: q̃ ab vniuerſa arabũ plebe: tãta
veneratõe ſũt pcepta: vt ĩnumeri ppli cõ
currẽtes ex vtraq; parte grauiſſimũ ſibi
certamẽ p reliquiis eoꝝ ĩdixerũt: pie ĩter
ſe p ſcã rapine ꝺuotõe ꝺcertãtes: qui naz
iuſti⁹ mereretur eoꝝ ſepulturã ac religas
poſſidere. Illis. ſ. de vicina ↄmoratõe ipoꝝ
aliis de originis ppinquitate gloriãtibus
¶ De abbate Daniele. capi. xlviij.

INter ceteros heremi/
tas: abba
tẽ quoq; vidim⁹ Danielẽ: eq̃lẽ ceẽris ĩ oib⁹
ꝟtutib⁹: ſꝫ peculiari⁹ gr̃a humilitatis p̃di/
tũ. Qui merito puritatis ac mãſuetudinis
ſue: a ſcõ Paphũcio eiuſdẽ ſolitudinis p̃/
ſbytero: ad diaconii officiũ ẽ pelect⁹. Intã

tũ eni iſdẽ.b. Paphũci⁹ ꝟtutib⁹ ipſi⁹ aggau
debat: vt quẽ vite meritis ꝛ grã parẽ ſibi
nouerat coeq̃re ſibi ẽt ſacerdotii ordie ſe
ſtiaret. Deniq3 optãs ſibi iñ ꝛ ſucceſſorẽ di
gniſſimũ ꝓuideꝛ ſupſtes: p̃ſbyterii honore
eũ ꝓuexit. Qui tñ prioris cõſuetudinẽ hũi
litatis ñ omittẽs: nihil vnq̃ ſibi illo p̃nte ꝺ
ſublimioris ordis adiectiõe donauit: ſ3 ſẽp
abbate Paphũcio offerẽte ſpirituales ho/
ſtias: ille velut diaconus i p̃oris miniſterii
ꝑmãſit officio. In quo tñ.b. Paphũciũ cũ
talis vir eẽt ac tãt⁹ vt i mꝛ̃tis etiã p̃ſciẽtiã
grẽ poſſideret: hec ſpes ꝺ ſubſtitutõis ele/
ctõe fruſtrata ẽ. Nã nõ lõge poſt hũc ipm
quẽ ſibi parauerat ſucceſſorẽ: añ ſe ad deũ
p̃miſit.

De abbate Sereno. capi.xlix.

Summe ſanctitatis
ꝛ ꝯtinẽtie viꝝ: noiſq3 ſui ſpeculũ
abbatẽ vidimus Serenũ: que3 ſingulari
veneratõe p̃ ceteris admirati ſum⁹. Cui ſu
pra oẽs ꝟtutes: q̃ nõ ſolũ i actu ei⁹ vel mo
rib⁹ ſ3 etiã i p̃o vultu p dei grã3 refulgebãt
ita eſt peculiari bñficio dono caſtitatis iſu
ſus: vt nec ſe ipis qdẽ naturalib⁹ icẽtiuis i
q̃etari vel i ſopore ſẽtiret. Ad quã tñ car/
nis puritatẽ quõ ꝑuenerit. q2 ſupra ꝯditio
nẽ humane nature videꝛ: neceſſariũ eẽ re/
or explicare. Hic igiꝛ.b. Seren⁹ ꝓ iterna
cordis atq3 corporis caſtitate: nocturnis di
urniſq3 p̃cib⁹: ieiuniis quoq3 ac vigiliis iſa
tigabiliter iſiſtẽs. cũ ſe vidiſſet orationũ ſu
aꝝ obtinuiſſe vota: cũctoſq3 eſtus i corde
ſuo ꝯcupiſcẽtie extictos: velut ſuauiſſimo
guſtu puritatis accẽſus: i maiorẽ ſuã ſiti ze
lo caſtitatis exarſit: ꝛ intẽſiorib⁹ cepit ie/
iuniis atq3 obſecratõib⁹ icubare vt morti/
ficatio paſſionis hui⁹: que iteriori homini
ſolo dono dei fuerat attributa: ad exterio
ris etiã puritatẽ eaten⁹ ꝑueniret: vt ne ip̃e
qdẽ vꝉ illo ſimplici ac naturali motu. q etiã
i p̃ruulis atq3 lactẽtib⁹ excitaꝛ: vlterius
pulſareꝛ. Cũq3 petitõi cepte ſupplicatiõe
iugi ac lachrymis idefeſſus iſiſteret: adue
niẽs ad eũ angelus i viſione nocturna: ei/
q3 velut apiens vteꝝ: quãdã ignitã carnis
ſtrumã de ei⁹ viſcerib⁹ euulſit atq3 ꝓiecit
ſuiſq3 locis vt fuerãt oĩa inteſtina reſtitu
ens: dixit ad eũ. Ecce iquit icẽtiua carnis
tue abſciſa ſunt: ꝛ obtinuiſſe te noueris ho
dierno die perpetuã corporis puritatem:
quã fideliter poſtulaſti. Hec ꝺ grã dei que
memorato viro peculiariter attributa eſt:
breuiter dixiſſe ſufficiat. Ceteꝝ cũ ad eu3
die quadrageſima veniſſem⁹: ac de diuer
ſis queſtionib⁹ eũ flagitarem⁹: ad extremũ
de ipugnatõe demonũ eũ requirebamus.
Tũc ille: vt ſemp erat: placidiſſimo vultu
reſpõdẽs dixit. Nõ eni3 demones habere
poteſtatẽ quemq̃ hominũ ledendi: exem/
plũ.b. Iob manifeſta ratõe demõſtrat. vbi
non amplius eum temptare audet inimic⁹
q̃ diuina ei diſpenſatione conceditur.

De eo ꝙ nõ eãdẽ vim habeant nũc demones
ꝯtra monachos: quã anteriori tp̃e. capi.l.

Satis tamen nobis
experiẽtia noſtra: ꝛ ſenioꝝ noſtro
rũ relatõe ꝯpertũ eſt: nõ eãdẽ vim demo/
nes nũc habere cõtra monachos: quã an/
teriori tẽpore iter anachoritaꝝ p̃cipia: in
quibus adhuc raritas monachoꝝ in here/
mo cõmanebat. Tãta nãq3 tũc erat demo
nũ feritas: vt vix pauciſſimi tolerare ha/
bitationẽ ſolitudinis poſſent. Siquidẽ in
ipſis cenobiis i quibus cõmorabantur. x.
vel. xij. ita eoꝝ atrocitas graſſabaꝛ: ꝛ fre/
quẽter ac viſibiles ſentiebãtur aggreſſus
vt nõ auderẽt oẽs pariter noctibus obdor
mire: ſed viciſſim aliis deguſtãtibus ſom/
nũ. alii vigilias celebrãtes: pſalmis ꝛ ora/
tionibus ſeu lectionibus iherebãt. Cũq3 il
los ad ſoporẽ nature neceſſitas inuitaſſet:
expergefactis aliis: ad eoꝝ qui dormituri
erãt cuſtodiã: ſimiliter vigilie tradebãtur.
Unde dubitari nõ poteſt: vnũ e duobus
nũc eſſe: aut enim ꝟtute crucis etiã deſrta
penetrãte: ꝛ ei⁹ gratia vbiq3 corruſcãte: re
tuſa eſt nequicia demonũ: aut negligẽtia
nr̃a illos ab ipugnatõe priſtina reddidit lẽ
tiores: dũ dedignãtur aduerſu3 nos illa in
ꝯtẽtõe ꝯfligere: qua tũc ꝯtra illos ꝓbatiſſi
mos xp̃i milites ſeuiebãt. Ceteꝝ corpaliꝛ
traditos ſathane: vꝉ iſirmitatibus magnis

etiam viros ſactos nouimus ꝓ leuiſſimis
qbuſqꝫ delictis. cū in illis nec tenuiſſimuꝫ
qdē peccatū aut macłaꝫ . in illo iudicij die
patiť inuenire diuina clemētia: vt eos tan
ꝙ auꝝ ꝓbatū . ad illā ꝑpetuitatem glorio
ſam. nulla indigētes penali purgatōe trāſ
mittat. iuxta illud. Vir iuſtus ꝓbatur in-
fornace hūiliatōis. Et illud. Quē eni dili
git dñs: corripit. flagellat autē omneꝫ fili
uꝫ queꝫ recipit. Qđ nr̄is quoqꝫ tēporibꝰ
ſatis euidēs contigit ⁊ apta ꝓbatio ī ab-
bate Paulo vel Moyſe. q hītauit locum
huius ſolitudinis q calamus nuncupatur
Nā Paulus ꝯmoratus ē in heremo que
adiacet panephiſi ciuitati. quā ſolitudineꝫ
iam olim factaꝫ aque ſalſiſſime īundatio-
ne cognouimꝰ: que quotiens flauerit ſpi-
ritus aqlonis de ſtagnis impulſe ac ſuper
fuſe adiacentibus terris. ita omnē illius
ſuperficiem cōtegit regionis: vt ātiquos
ibidē vicos q oli hacipā ꝺ cauſa omni ſūt
habitatore deſti. faciat velut īſulas appa
rere. ¶ De abbate Paulo. Capitulum. li.

Hic igitur abbas paulus i
tantam cordis puritatem quiete
ſolitudinis ſilentioqꝫ ꝑfecerat: vt nō dicā
vultū femineū. ſꝫ ne veſtimēta qdē ſexus
illius cōſpectui ſuo pateretur offerri. Nā
cū qdā die ꝑgeret ad cuiuſdā ſenioris cel-
lam: caſu mulier ei obuiauit. Quā cuꝫ vi-
diſſꝫ tāta fuga ad ſuū rurſū mōaſteriū. pre
termiſſo qđ arripuerat itinere cucurrit:
qnta nullus a facie leonis vel immaniſſi-
mi draconis aufugeret. Qđ licꝫ zelo caſti
tatis ⁊ puritatis ardore ſit factū. tñ qꝛ non
ſꝫm ſciaꝫ ꝑſūptū ē. ſꝫ obſeruātia diſcipline
exceſſus ē modus: ne elatio eū īuaderet.
tali ꝯfeſti correptōe ꝑcuſſus ē vt totū cor
pus eiꝰ ꝑalyſeos valitudīe ſolueret. nullū
qꝫ ī eo mēbrū. penitꝰ ſuū officiū ꝑualeret
explere. Siqdē nō ſolū pedes ac manꝰ. ſꝫ
etiā lingue motū ipeqꝫ aures ita auditꝰ ꝓ
ꝑrij amiſerūt ſēſū: vt ī eo nihil āpliꝰ ex ho-
mine qꝫ īmobilis ſtatue figura remāeret
Et ad ħ redactꝰ ē. vt īfirmitati eius nullo
mō viroꝝ diligētia ꝺſeruire ſufficeret: ni
ſi ſola ei mulieꝛ(?) ſedulitas miſtraret. Nā
portato eo. ad monaſterium ſacraꝝ virgi
nū cibus ac potꝰ femineo ei īgerebať ob-
ſequio: explēdiſqꝫ oībꝰ nature neceſſitati
bus. eadē illi diligētia ꝑ annos ferme qtu
or. i. vſqꝫ ad vite ſue terminū ſuiebat. q
cū tāta eēt mēbroꝝ oīm debilitate cōſtri-
ctꝰ: vt nulli ī eo artꝰ viuacē motū retenta
rēt: tāta ex eo ꝟtutū gratia ꝓcedebat. vt
cū de oleo qđ corpore ſuo tetigerat vnge
renť īfirmi: ſtatī a cūctis valitudinibꝰ cu-
rarētur. ita vt ſuꝑ hac eiꝰ valitudīe euidē
ter clareſceret. ⁊ debilitatē mēbroꝝ eius
amore dñi ꝯtributā. ⁊ ſanitatū grām pro
teſtimonio ⁊ manifeſtatione meritoruꝫ ei
ſpiritꝰ ſanctus virtute pararent. ¶ De ab
bate Moyſe. ¶ Capitulum. lii.

Secundus vero quē dixi-
mus moyſes in hac heremo ꝯmoratus
cū ⁊ ipe ſingularis ⁊ icōꝑabilis vir eſſꝫ: ob
reꝑhēſiōeꝫ vniꝰ ſmonis quē cōtra abba-
tē machariū duriꝰ ꝓtulit. tā diro demoni
ē cōfeſtim traditꝰ: vt humanas egeſtiōes
oꝛe ſuo igereret. Qđ flagellū purgatōis
diuinā ei ītuliſſe diſpēſatōeꝫ: ne vł momē
tanei peccati macula in eo reſideret. velo
citate curatōis eiꝰ ꝺmōſtratū ē. Nā conti
nuo abbate machario ī orōneꝫ ꝓſtrato:
dictu citiꝰ malignꝰ ſpūs ab eo fugatus di
ſceſſit. Ex quo manifeſte ꝑpendiť. ñ debe-
re eos abhoīari vł deſpici: quos videmꝰ
diuerſis tēptatōnibꝰ vł malignis ſpiriti-
bus tradi: qꝛ duo hec credere īmobiliter
nos oportet: prio ꝙ ſine ꝺi ꝑmiſſu nullus
oīno tēpteť: ſcđo ꝙ oīa q̄ a đo nobis īferū
tur. velut a pijſſimo pr̄e ac clementiſſimo
medico. pro noſtris vtilitatibus irrogenť
¶ De monacho q in ſolitudīe noctu vidit
multitudinem demonum. Capitulū. liii.

Quidam autē frater cū ꝑ ſo
litudineꝫ iter age-
ret: aduesꝑante die ſpelūcā qndā
repiēs. ibidē ſubſtitit. Ubi dū pſalmos ex
more cantaret: tempus medie noctis ex
ceſſit. Cumqꝫ finita vigilia: refecturus laſ
ſum corpus paululum reſediſſet: repente
cepit innumerabiles cateruas demonuꝫ
vndiqꝫ confluentium intueri: que infinita

cōſtipatione ꝓcedentes.alie ꝑibant princi
pem ſuum:alie ſequebanṫ. Qui princeps
eoꝝ ⁊ magnitudine ꝓcerior cunctis:⁊ aſ/
pectu terribilior videbatur:cumq; in quo
dam ſolio ſublimiſſimo cōſediſſet. vniuſcu
iuſq; act⁹ diligenti examinatōne cepit di
ſcutere:illoſq; q nec dum ſe circūuenire
emulos ſuos potuiſſe dicebant. velut ier
tes a conſpectu ſuo cum iniuria iubebat
expelli:ſpacia tanti tēporis ⁊ opus inani/
ter expenſum.cuȝ fremitu furoris eis ex/
probrās. Jllos vero qui nunciabāt conſi
gnatos ſibi homines decepiſſe:ſūmis lau/
dibus cū exultatōe ac fauore cunctoꝝ.vt
fortiſſimos pugnatores ad exēplū cūcto/
ruȝ. glorioſiſſimos corā omnibus emittte
bat. Jnter quos cū qdā nequiſſimus ſpiri/
tus:vt pote.magnū triumphū nunciatur⁹
letior aduenisſet.nomen monachi optime
cogniti deſignauit: aſſerens ſe poſt qnq;
annos qbus eum iugiter obſideret. vix ea
dem nocte in ruinā fornicationis merſiſſe
Super cuius relatōe cū immane cūctoꝝ
gaudium fuiſſet exortum:ſummis a prin/
cipe eorum laudibus eleuatus: magniſq;
ꝑconiis coronat⁹ abſceſſit. Aurora itaq;
ſuperueniente.cum omnis multitudo de/
monū ab oculis eius euanuiſſet: dubitās
frater ille ꝺ aſſertiōe ſpirit⁹ imūdi memoꝛ
etiā euāgelice ſententie qꝺ in ueritate nō
ſtetit ⁊ qꝛ n̄ ē veritas ī eo.⁊ cū loqꝛ̄ mēda/
ciū ex ꝓpriis loqtur peluſiū petiit. vbi illū
fratrem nouerat cōmorari : quē malign⁹
ſpiritus aſſeruit eſſe deceptum. ¶ Erat eti
am ibi ⁊ alius frater illi notiſſimus. quem
interrogans de eodem fratre. repperit ꝙ
eadem nocte qua teterrimus ille demon
ruinam eius ſuo principi nunciaret:mona
ſterio priſtino derelicto. vicum petiſſet:⁊
in fornicationem miſerabiliter cecidiſſet.
Hec autem audiens frater ſuſpirans ⁊
flens reuerſus eſt in locum ſuum . ¶ De
duobus philiſophis qui ad ſanctum An/
toniuȝ perrexerunt. ¶ Capitulum. liii.

QUodam autem tē
pore qdam duo pħi audientes fa
mam beati Antonij:perrexerunt ad eum
Qui cum inter ſe quaſdam queſtiones ha
buiſſēt: deſpiciētes pħi ſāctum Antoniuȝ
velut imperitū ⁊ ſine litteris viꝝ: reuerſi
ſunt ab eo. Volentes autē eū ſi nihil am/
plius potuiſſent ledere. vel de cellula ei⁹
magicis preſtigijs ⁊ circūuentione demo
num ꝑturbare:immiſerūt ei neqſſimos ꝺ
mones ad īpugnatōem.hac īuidia ⁊ liuo/
re ꝑculſi:eo ꝙ multi hoīum.ad illū velut
dei famulum quottidie cōuenirēt. Cūq;
illo nunc qdē imprimēte pectori ſuo ⁊ frō
ti ſignaculū crucis.nunc ꝟo oratōi ſuppli
citer īcubante.nec appropiquare qdē di/
riſſimi demones eidē auderēt: reuertebā
tur ad eos q illos direxerant ſine effectu.
Tunc illi alios rurſum q̄ſi potētiores mi/
ſerunt. Cumq; ⁊ illi fatigati reuertiſſent:
iterum alios nihilominus potentiores ac
vehementiores aduerſus militem xp̄i de
ſtinauerūt:q nihil penitus ꝑualuerūt An/
tonio viriliter reluctāte. Eo itaq; nihil ꝓ
fecerūt tales.tāteq; eoꝝ īſidie tota magi/
ca arte ⁊ nigromancia queſite. vt per hec
euidentiſſime cōprobarent magnā ꝟtutē
ieſſe ꝓfeſſioni xp̄ianoꝝ:qbus ille tā ſeue
vmbre nihil Antoniū. nō ſolū ledere : ſed
nec pūcto qdē de habitaclo ſuo valuerūt
ꝑturbare. Pro hac ergo admiratōe ſtupe
facti pħi: cōfeſtim ad ſāctū Antoniū vene
runt:impugnatōum ſuaꝝ magnitudinē. ⁊
cauſas atq; inſidias liuoris ſui ei patefece
rūt:xp̄ianos ſe fieri protinus popoſcerūt
Cumq; diem ab illis prodite impugnatō
nis requireret: indicauerunt. ¶ Aſſeruit
autem ſe beatus Antonius amariſſimis
cogitatōnū ſtimul' tūc fuiſſe pulſatū. Eun
dē beatū antoniū.ita nōnūq; ī orōne noui
m⁹ ꝑſtitiſſe: vt eodē ī exceſſu mentis fre/
quēter orātē.cū ſolis ort⁹ cepiſſet inſūdi.
audierim⁹ eū ī furore ſpirit⁹ ſic ꝓclaman
tē.qd me īpedis ſol.q ad hoc oriris: vt me
ab hui⁹ veri luminis abſtrahas claritate:
¶ Finit tertia pars prīcipalis hui⁹ opis.
videlicet liber ꝺ regulari ↄuerſatōe egip
tiorum monachorum:⁊ eorū qui degunt
apud paleſtinam. vel Meſopothamiam:

Incipit ꝓlogus ſācti Paſcaſij ad exhorta
tionē ſanctoꝝ patrū tā grecoꝝ ꝙ̄ egiptoꝝ

DOmino venerabili

patri Martino preſbitero ⁊ ab/
bati: paſcaſius. Vitaſpatrum ſanctorum
grecorū. vt cetera facundia ſtudioſe con
ſcriptas. iuſſus a te ſanctiſſime pater: ĩ la/
tinum transferre ſmonem in ſolito ſi licu/
iſſet opere rennuiſſem. Nec enim vnꝙ̄
qđ ſcribi vel legi poteſt excudi ingenio
aut conſciētia cordis ꝓhibente. Scire enī
me ꝙ nihil ſciā non audeo dicere: ne ver/
bum hoc: ſapientiſſimo Socrati ſurripiā.
Sed qꝛ tua pater neceſſe eſt iuſſione vtar
non gloriabor ingenio: ſed fidem quā tibi
debeo. etiam opere iniūcto preſtabo. Ve/
rū: qꝛ eloquētiū virorū libri ſunt plurimi.
ſmone latino conſcripti. quoꝝ lectōis ex
pertū me eſſe. te etiam aſtruente teſtificor
ſi qđ de illis aut hoc inſertum forte reppe
reris. vt minus eleganter expreſſum. ne
mee culpe deputetur exoro: qꝛ ſicut in da
to mihi codice repperi ea ſcripta ſic trāſtu
li. licet nec ea ſtudioſe poſſe me ꝓferre ꝓ
fiteor. Unde reſtat: vt qđ te iubente cepi:
te orante perficiam; que tamen ſi ſcriben
da decreueris: vt tuo polire ſermone di/
gneris expoſco; Neque enim mihi li/
quebit quedam placuiſſe tibi: nō ⁊ aliq̄ua
diſplicuiſſe cognouerim. Incipit liber
exhortationum. Et primo contra caſtri/
margiam ad deuitandum gule deſideriū.

QUidam frater quē

admodum in cella propria dege
re deberet: abbatē Syſoi requiſiuit; cui
reſpondit abbas Syſoi comede inquit pa
nem tuum ⁊ ſalem: ⁊ non ſit tibi neceſſitas
aliquid excoquendi: aut longius euagan/
di. Alteri quoqꝫ idem requirenti: Reſpō/
dit Daniel propheta cum dixit: Panem
deſiderioꝝ non comedi. Dixit vnus ſenex
ad alterum ſenem habentem caritatem. ⁊
ſuſcipientem tam monachos multoſqꝫ ſe/
culares: lucerna quidem multis lucem ro/
ſtrum tamen propriū incendit. Dixit vnꝰ
ex patribus quia inuenitur homo multū
comedens. ⁊ adhuc eſuriens continet ſe:
ne ſatietur: alter autem comedit parum ⁊
ſatiatur. Qui autem multum comedit ⁊
adhuc eſuriens continet ſe: maiorem mer
cedem habet. ꝙ̄ ille qui parum comedit ⁊
ſatiatur, dixit quidam ſenex. Ne qđ deſi/
deraueris aliquando manduces. Comede
autem quod tranſmiſſum tibi fuerit a do/
mino: ⁊ gratias ei age. Quidam frater im
pugnabatur a ſpiritu blaſphemie. ⁊ erube
ſcebat dicere: ⁊ quoſcumqꝫ audiſſet ma/
gnos ſenes. pergebat ad eos. vt illis decla
raret: ⁊ mox vt perueniebat. verecunda/
batur dicere. Cum autem frequenter ad
abbatem Pimenium veniret. vidit eum
ſenex habentem cogitationes: ⁊ dicit ei.
Ecce frequenter venis ad me habens co
gitationes: ⁊ ſic iterum remeas. triſtis te/
cum illas portans. dic ergo mihi fili. qđ eſt
qđ habes: At ille dixit. In blaſphemia im
pugnat me diabolus: ⁊ erubeſcō dicere
Et mox vt aperuit cauſam: leuior impu/
gnatio eius apparuit. Et dixit ei ſenex. ne
contriſteris fili. Quando enim hec cogita
tatio aduenit: dic. Ego hac cauſa opus nō
habeo: blaſphemia tua ſuper te ſit ſatha/
nas. Hanc enī cauſam aīa nō vult. Quā
cūqꝫ enī cauſā aīa noluerit nō diu ꝑmane
bit. Et ita frater ille diſceſſit, dixit abbas
Moyſes: Per has q̄tuor res pollutionis
paſſio gignit. ꝑ abundantiā eſce ⁊ potꝰ ⁊ ſa
tietatē ſomni. ꝑ otiū ⁊ iocū. ⁊ ornatis veſti
bꝰ icedēdo. Itē dixit. corporee mlt̄e ſūt
paſſiōes. Et dicit ei frater; ⁊ q̄ ſunt abba:
At ille reſpōdit, q̄a paulus apoſtolus dicit
fornicatio ⁊ īmunditia. vel oīs cupiditas.
nec nominetur in vobis: ſicut decet ſan/
ctos: viſus quoque et fiducia frequenter
ad preliū veniūt. De abbate machario

ABbas machariꝰ refe/rebat

ꝙ cū maneret ī illa ſolitudīe vbi
ſolus reſidebat: īferiꝰ āt fuit altera ſolitu
do. q̄ plena erat multis fratribꝰ: ſero ꝑ viā
circūſpiciēs. vidit demonē venietē ī figu
ra hoīs veſtitū linea tūica ꝑforata: ⁊ ꝑ ſin

gula foraina vaſa parua pẽdebãt:ꝛ dixit
ei ſenex. Quo vadis maligne? Et reſpon/
dit ei. Vado commouere fratres q ſunt in
ferius. Ait ſenex. Et propter qd tot vaſ/
cula tecum fers? At ille dixit. Guſtuꝫ fer
ro fratribus:ꝛ ideo tanta fero. vt ſi vnũ ñ
placuerit. porrigo aliõ. ꝙ ſi ꝛ illud diſpli/
cuerit oſtendã aliud:ꝛ ſic fieri nõ poteſt. ni
ſi vnũ ex illis aliqd placeat eis. ꝛ hec di/
cens diſceſſit. Permanſit aũt ſenex in eo/
dẽ loco. iterꝫ ꝑ viã circũſpiciens: vſqꝫquo
demon rediret ꝛ cognoſceret q̃ indicaret
ꝛ cũ rediret: dixit ei. ſalu⁹ ſis. At ille rñdit
Quid mihi iſtud vbũ qꝛ oẽs mihi ꝯtrarii fa
cti ſunt ꝛ nullus cõſilijs meis acgeſcit? di/
xit ei ſenex. ergo neminẽ ibi habes amicũ?
At ille reſpõdit. vnũ habeo amicũ. ipſe mi
hi ꝯſentit:ꝛ quotiẽs viderit me huc atqꝫ il
luc. cito ꝯuertit ad me velut ventus. Cuꝫ
qꝫ nomen ei⁹ ab eo reqſiſſet: dixit: Q uia
Theopiſt⁹ dicitur. ꝛ mox euanuit. Exur/
gens itaqꝫ cõfeſtim abbas Macharius:
deſcendit ad inferiorem heremũ. Quẽ cũ
vidiſſẽt fratres a longe. egreſſi ſunt obuiã
ei:ꝛ vnus qſqꝫ ſperãs ꝙ apud ſe maneret.
ꝛ ꝑparabat ſe. At ille requirẽs cellã Teo/
piſti: ad eũ profectus eſt. Q ũque cum gau
dio illũ ſuſcepiſſet. ꝛ eſſent vterqꝫ ſoli: di/
cit ei abbas Macharius: Q uẽadmoduꝫ
tecũ eſt frater? At ille reſpondit: Interim
orationib⁹ tuis bene eſt. Et ſenex ait. non
te impugnant cogitationes? At ille ait.
Interea bene ſum. Erubeſcebat enim di
cere. Et dicit ei ſenex. Ecce quot annis
ſum in ſolitudĩe. ꝛ ab oĩbus honoꝛoꝛ: ꝛ in
hac etate cũ ſim ſenex. moleſte ſunt mihi
cogitatões. Reſpondit Theopiſtus: ꝛ ait
Crede abba: qm̃ ꝛ mihi. Tũc ſenex ſingu
las cogitatões q̃ſi ſe ĩpugnantes fingebat
vſqꝫ quo ꝯfiteret illi totum Theopiſtus.
Poſt hec dixit ſenex. Q uẽadmodũ ieiu/
nas? At ille dixit. Vſqꝫ ad nonã. Dicit ei
ſenex. Ieiuna vſqꝫ ad veſpam. ꝛ de euan
gelio vel de aliis ſcripturis ſine ceſſatiõe
ſẽper aliqd meditare:ꝛ quotiens tibi aliq̃
cogitatõ ſuperuenerit. nunqꝫ deorſũ aſpi
cias: ſꝫ ſurſũ oculos cordis intende. ꝛ mox
dñs adiutor tibi erit. ꝛ itã diſceſſit ad pro
priã ſolitudinẽ. Et dum inſiſteret orationi
circũſpiciens viã: iterꝫ vidit demonẽ eun
dem. ꝛ reqrit eũ. Quo vadis? At ille ſimi
li mõ fratres ꝯmouere reſpõdit. cũ aũt re
uerteret. interrogauit eũ ſenex. Quemad
modũ nũc ſe habent fratres? At ille dixit
Male qm̃ oẽs agreſtes effecti ſunt. ꝛ ꝙ
de omnib⁹ peius ẽ. vnũ quẽ habui amicũ
obediẽtẽ mihi: ꝛ ipẽ: neſcio vnde ꝯuerſus
omnibus aſperior ẽ. ꝛ iuraui me nõ calca
turũ illũ locuꝫ. niſi poſt multũ tp̃s. Et hec
dicẽs: diſceſſit. Interrogauit qdaꝫ frater
cogitatões ſuas abbatẽ Pimeniũ. Et re
ſpõdit ſenex. monach⁹ ſi ventrẽ ꝛ luxuriã
ꝛ linguã rẽnuerit. ꝛ vagatõem nõ fuerit
ſectatus: ꝯſido. qꝛ non morieť ſed viuit in
perpetuũ. Duo fratres ad abbatẽ Heliã
venerunt impugnati a cogitatõib⁹ Et vi
dens eos ſenex ꝙ corpulẽti eſſent. tãqꝫ ad
diſcipulũ ſuũ ſubridẽs dixit. Vere frater
ego erubeſco ꝓ te. qa ſic in ſagina nutriſti
corp⁹ tuũ. qꝛ eſca vermiũ ſum⁹: cũ ꝓfitea
ris te eſſe monachũ. Pallor eni cũ humili
tate ꝛ macies: dec⁹ ẽ mõachi. Itẽ dixit. qꝛ
monach⁹ edẽs multũ ꝛ opans multũ. nõ
ꝯfidat: q ãt parꝫ edit. etiã ſi parum opere/
tur. confidat ꝛ agat viriliter. Contra
philargiam ꝛ de perfecta abrenũciatione

Q Uidam iuuẽis volebat ab
renũciare mũdo. ꝛ
frequẽter eũ egreſſũ ꝺ domo ſua
reuocabãt cogitatões iuoluẽtes plrimis
negociis. Erat enĩ diues valde. Vno die
egreſſo eo. hoſtes ĩmũdi circũdederũt eũ
ꝛ multũ puluerẽ excitauerũt ãte illũ. Ille
ꝟo ꝯfeſti expoliãs ſe. ꝛ iactãs veſtimenta
ſua: currebat nud⁹ ad mõaſteriũ. Declara
uit ãt de⁹ vni ſeni dicẽs. Surge ꝛ ſuſcipe
athletã meũ. Surgẽs ġ ſenex obuiauit il/
li nudo: ꝛ cognoſcẽs cãꝫ admirat⁹ ẽ. ꝛ de/
dit illi habitũ mõachilẽ. Q ñ ãt aliq venie
bãt ad ſenẽ reqrere ꝺ cogitatõib⁹ variis:
inſtruebat eos de abrenũciatõe mũdana:
ꝛ dicebat. Illũ frem reqrite. q nec iduiñta
ſui corporis ſeruauit: qꝛ ego ad menſurã re
nũciatõis iſti⁹ nec dũ ꝑueni. dicebat ãt pa

nlus abbas galatha. ſi aliq̄s res voluerit
mōachꝰ i cella ſua hr̄e: ꝓter eas ſine qbꝰ n̄
pōt viuere: frequēter cogit̄ e cella egredi
⁊ ita demonibus ꝑuaricat̄ ac decipit̄. Dic
aūt ipē Paulus ī vna quadrageſima: cū
ſextario lētis: ⁊ paruo vaſculo aque ꝑdu-
rauit: ⁊ vnā mattulā faciēs: eādē texebat ⁊
retexebat: ne tm̄modo foras exiret. Qui-
dā fr̄ reqſiuit ſenē dicēs. Fac abba carita
tē: ⁊ dic mihi ſmonē. qd debeā ī iuuētute
cōgregare: vt habeā illud ī ſenectute. Re
ſpondit ſenex: Aut xp̄ꝫ adipiſcere ⁊ cogita
de te: aut certe pecuniā ne mēdices: ğ tuū
eſt eligere: aut dn̄ꝫ deū aut māmonā. Fre
quēter abbas Agathon ſuū diſcipulū cō-
monebat: dicēs. Ne aliqn̄ tale aliqd tibi
acqras: qđ fr̄i te petēti dare pigeat: ⁊ ꝑ hoc
inueniaris mandata dei tranſgrediens.
Qui petit: da ei: ⁊ volenti a te mutuari: ne
auertaris. Nihil dolenduū monacho: ſi
quid perdiderit vel amiſerit.

Abbas macharius

dū eēt ī egypto ⁊ egreſſus fuiſſet
de cella ſua regreſſus īuenit quēdā latro-
nē furātē id qđ ī cella ſua haberet. Stetit
ergo ⁊ ipſe tāq̄ꝫ ꝑegrinus: ⁊ carritauit aīal
cū illo: ⁊ cū magna patiētia ꝯduxit eū di-
cēs. nil ītulimꝰ ī hūc mūdū: dn̄s dedit. ſicut
illi placuit ita factū eſt: bn̄dictꝰ dn̄s ī oībꝰ.
Quidā fr̄ vicinꝰ cuiuſdā magni ſenis: occl̄
te īgrediebat̄ cellā eiꝰ: ⁊ qcqd habebat ſe-
nex: furabat̄. Cū aūt videret ſenex: nō illū
arguebat: ſed ampliꝰ opabat̄ dicēs. Puto
frater ille neceſſariꝰ eſt. Habebat ergo ſe
nex grandē tribulationē ex penuria panis.
Cū aūt moriturus eſſet ⁊ circūdediſſēt euꝫ
alii fratres: ille cū vidiſſet illū frēꝫ q ſole-
bat illi furari: dic̄ ei. Accede huc ad me fr̄.
Et apphēdēs manꝰ eiꝰ oſculatꝰ ē eas dicēs
Grās ago manibꝰ iſtiꝰ fr̄is: qꝛ ꝓpter eū ar
bitror me ituꝝ ī regnū celoꝝ. Ille aūt ꝯpū
ctꝰ ⁊ agēs pn̄iaꝫ: fcūs ē ⁊ ipē ſtrēnuꝰ mona
chꝰ: ex actibꝰ ſenis quos vidit. De tolle-
rantia paupertatis in requiem ducit.

Dicebat vnus ex ſeni

bꝰ. Nihil īuenimꝰ ſcriptū ꝺ Laza
ro illo paupe q̄ꝫ aliquā ꝟtutē feciſſet: niſi
hoc tm̄: qꝛ nūq̄ꝫ aduerſus diuitē murmu-
rauit. q̄ꝫuis illi nullā miſericordiā faceret:
ſed cū gratiarū actōe portauit laborē pau-
pertatis ſue: ideoq̄ꝫ ī ſinū Abrahe ſuſceptꝰ
eſt. Itē dixit. qꝛ n̄ oportet quēq̄ꝫ cogitare:
niſi ꝺ timore dī. Nā etſi coactꝰ fuerit ꝺ cor-
porali neceſſitate eē ſollicitꝰ nunq̄ꝫ cogitet
de ea an̄ tēpus. De reprimēda auaricia.

Abbas ſiluanus

dū mo
dicū di
ſceſſiſſet a cella: diſcipulus ſuꝰ Za
charias cū alijs fr̄ibꝰ ſepē horti amouit: et
fecit hortū maiorē. Qđ ꝺ poſtq̄ꝫ regreſſus ſe
nex agnouit: tulit melotē ſuū vt diſcede-
ret. At illi proiicientes ſe ad pedes eius
ꝓpt̄ qd hoc faceret vt īdicaret poſtulabāt.
Tūc ſenex ait. Nō igredior iḡt ī cellā hāc
niſi ſepis fuerit ī locū ſuū reuocata: q̄ mox
fcō ita regreſſus ē. Quidā fr̄ reqſiuit ſeneꝫ
dicēs. Si mihi debet paucos nūmos fr̄ iu-
bes vt repetā eos? Cui ſenex. Semel tm̄-
modo illi dic cum humilitate. At ille dixit.
Et ſi ſemel dixero ⁊ nihil mihi dederit. qd
faciā? Tūc ſenex ait. Ulteriꝰ ei nihil dicas
At ille iteꝝ ait. Et qd faciā: qꝛ nō poſſū vi
cere cogitationē meā niſi fuero illi īportu-
nus? Dicit ei ſenex. Dimitte cogitatōes tu-
as: tm̄modo fratrē tuū ne ꝯtriſteris: qꝛ mo
nachꝰ es. Abbas Agathon volētibꝰ eme
re opa manuū ſuaꝝ: cū rege vēdebat ꝑciū
aūt erat cribri cētū: ſportelli ꝟo ducētiqui
quagita: ⁊ volētibꝰ ꝯpare dicebat ꝑciū: ⁊
qcqd illi dediſſēt ſuſcipiebat tacēs nec ali-
qn̄ numerās. Dicebat eniꝫ: Quid mihi ꝓ-
deſt ꝯcertare cū illis: vt illi peccēt forſitan
iurantes: ⁊ qn̄ ſupfuerīt nūmi erogē illos
fratribus. Sed qꝛ ꝺs ſi vult huiuſcemodi
elemoſynā a me: neqꝫ illi placet vt aliquē
ꝑmittā ī ſacrificio peccare. Et dū illi fr̄ di-
ceret: ⁊ panis in cellam vnde venturus eſt:
dixit ei. Quid enim panis hominum in cel
la? Contra iram: ⁊ de origine ire.

Dixit quidā ex

ſanctis pa
tribꝰ. Ira
ꝑ hos quatuor actus exurgit: per
cupiditatem auaricie dandi ⁊ accipiendi:
reſq̄ꝫ alienas rapiendi: ⁊ ſiquis propriam

fr̃iaꝫ amãs ꝯfendit:ꝛ ſi qs ſe vult honorib⁹
eſſe dignũ:ꝛ ſi qs doctorē ſe eſſe vult.plus
oib⁹ ſapiētē ſe eſſe ſperãs. Ira etiã ꝑ hec q̃
tuoꝛ.hũanos ſēſus obſcurat:ſi odio habue
rit hō ꝓximũ ſuũ.acſi pro nihilo habuerit:
aut ſi īuiderit illi.aut ſi ꝺtractauerit ꝺ eo.
Ad h̓ ſcm̃ Ioãnē euãgeliſtã oñdã auctoꝛē.
Qui odit ingt fr̃eꝫ ſuũ ī tenebris ē:ꝛ neſcit
q̊ eat:ꝛ mãet ī moꝛte. Paſſiōis aũt hui⁹ re
tributio q̃tuoꝛ modos habet.ꝑmũ ex coꝛ/
de.ſcd̃ꝫ ex facie.tertiũ ex ligua.q̃rtũ ex fa
cto. Si qs ꝗ potuerit ita poꝛtare malũ.vt
nō igrediat̃ ī coꝛde:nō ꝑueīt vſq3 ad faciē.
Si aũt venerit ī faciē:cuſtodiat liguã ſuã
ne loquat̃ illō. Q ſi locut⁹ fuerit:vl̓ h̓ cu/
ſtodiat ne redeat ī facto.ſꝫ mox abſcidat a
coꝛde. Tres enī grad⁹ ſũt hoīuꝫ ī paſſione
īre. Nã q nlli voluñtarie nocet.ꝛ reſiſtētib⁹
ñ iniuriat̃.ꝛ ꝑcit ꝓxīo ſuo:hic ꝭm xp̃i natu
rã ē. Qui autē nec aliũ ledit.neque ſe ledi
vult.hic ꝭm Adã ē. Qui ꝟo alijs nocꝫ.aut
iniuriat̃.aut calũnias īgerit.aut vſuras ex
īgit.hic ꝭm diabolũ ē. Quidã fr̃es venien
tes ad abbatē Antoniũ:poſtulabãt ab eo
audire ꝭmonē ꝑ quē ſaluarent̃. Quib⁹ il/
le ait. Scripturas audiſtis:q̃ vobis a xp̃o
ſufficiãt ſcitis. At illi vt ip̃e q̊q3 aliqd eis di
cere dignaret̃ īſtabãt. Tũc dic̃ eis. Euãge
liũ dicit. Si qs te ꝑcuſſerit ī maxillã ꝺxt̃aꝫ
ꝑ̃be illi ꝛ alterã. At illi ſe facere h̓ nō poſſe
dixerũt. Rñdit ſenex. Prebere alterã nō
poteſtis. vel ī illã iteꝝ ſi voluerit ferire ſu
ſtinete. Sed cũ neq3 h̓ ſe poſſe facere teſta
rēt̃: dicit eis ſenex. Ergo ſi h̓ ñ poteſtis ne
reddatis ꝓ eo qꝺ accepiſtis. Et cũ īdē ver
bũ:qꝺ ſupius dixerãt:repeterēt: dixit ab/
bas Antonius diſcipulo ſuo. Uade fac il/
lis eſcas vt comedãt:vides enī ꝙ valde ī/
firmi ſũt. Et ait ad illos. Si enī ñ poteſtis
ꝛ alteꝝ nō vultis.qd a me reqritis: Ut vi
deo neceſſaria ē vob̄ oratio ꝑ quã īfirmi/
tas vr̃a ſanet̃.ꝺ retribuēdo bonũ ꝓ malo.

QUidam ex fatribus ab alio paſſus in
iuriã venit ad abbatem Syſoi:ꝛ
ꝯtumelie genus exponēs addebat. Cupio
me vindicare. Senex rogabat eum:vt re
linqueret deo vindictã. At ille iteꝝ nō de
ſiſtã:inqt:niſi fortiter me vindicauero. cui
btũs Syſoi ait. Quia ſemel hoc in aīo po
ſuiſti:ſaltē oremus. Et exurgēs ſenex:his
verbis cepit orare. Deus iaꝫ nō es nobis
neceſſarius.vt pro nobis ſollicit⁹ ſis:quia
nosipſi:ſicut iſte frater dicit:ꝛ volumus
ꝛ poſſumus vindicare. Qꝺ cum ille frater
audiſſet.ante pedes ſenis ꝓſtrat⁹ veniaꝫ
ꝑ̃cabat̃:ꝑmittens ſe cum illo cui iraſceba
tur nunq̃ deinceps eſſe certatuꝝ. Quidã
frater cũ ab altero īiuriaret̃ venit ꝛ anun
ciauit ſeni.cui ſenex reſpōdit. Satiſfac co
gitationi tue.qm̃ frater nō vult te īiuriari
ſꝫ pctã tua ſubmittũt illũ. Nã ī omni tēpta
tōe q̃ tibi ꝯtigerit.ꝑ oīa ne arguas eũ:niſi
tm̃modo dic qꝛ ꝓpt̃ pctã mea contigũt mi/
hi hec. Dicebat frequēter abbas Pime/
nius. Malicia nũq̃ exuperat maliciã:ſed
ſi qs malefecerit tibi:tu illi bonũ redde:vt
ꝑ bonitatē vincas maliciã. Quidaꝫ frater
erat q quãtũ plus eũ aliqs iniuriabat̃ aut ī
citabat tãtomagis ad eũ recurrebat dicēs
Iſti ſunt q nobis occaſionē ꝑ̃bēt ad ꝑfecti
onē noſtrã:q aũt btĩficãt nos decipiũt nos
ꝛ ſemitã pedũ noſtroꝝ ſubuertunt. Alius
erat ſenex:ſi qs detraxiſſet ei:ille feſtina/
bat ſi vicinus ei erat ꝑ ſeipſum bene remu
nerare illũ:qꝺ ſi lōgi⁹ manebat:trãſmitte
bat ei mũera. ¶ De nō retribuēdo inimicis

QUidam frater inter
rogauit abbatē ſyſoi dicēs. Si la
tronē aut barbari ſup me irruerīt occide
re me volētes:ꝛ ego ſi ꝑualuero:iubeſ vt
occidã: Cui ille reſpōdit. Ne facias iſtud.
ne noieris homicida:ſed totũ deo cōtrade
ꝛ qcqd tibi cōtigerit aduerſi: ꝓfitere hoc
tibi ꝓpter pccta tua venire. Si qd ꝟo bo/
ni fueris cōſecut⁹:diuine diſpēſatōi totuꝫ
debes aſcribere. Erat heremita qdã ma/
gnus ī mōte qui dicit̃ athabeos. ꝛ vene/
rũt ſup eũ latrones. Cũ aũt ille vocē de/
diſſet:de vicinis locis fratres alii ꝯfluētes.
cōprehēderũt eos: Quos trãſmiſſos ī ciui
tatē:iudex miſit ī carcerē. Fratres vero
illi cōtriſtati ſunt nimis:qꝛ ꝓpter eos la

trones traditi eſſēt ad penā: ⁊ veniētes ad
abbatē Pimenionē: narrauerūt ei factū.
Qui ſcripſit ad heremitā dicēs. Remini/
ſcere primā ꝑditionē vn̄ fcā ē: ⁊ tunc vide/
bis ſecūdā ꝑditionē. Niſi eniz ꝑdit⁹ fuiſſes
ab iterioribꝰ tuis: ſecūdā publicationē nū/
q̄ꝫ ꝑpetraſſes. Cūq̄ꝫ ille talē audiſſet ſmo/
nē: ↄpūct⁹ ē: ⁊ cū eſſet i illa regione noīat⁹
⁊ ꝑ mltū tp̄s de cella ſua n̄ exiēs: exurgēs
tn̄ i ciuitatē: ⁊ expellēs latrones de carce/
re: liberauit eos publice. ¶ De ꝑfecta patia

Quidaz videns labo

rioſe portātē i lecto mortuū: dicit
ei. Mortuos portas: ſi vis meliꝰ facere vi
uos porta: qꝛ pacifici filii dei vocabuntur:
Interrogātibꝰ qbuſdā fribꝰ abbatē Moy
ſen ſermonē: ille hortatꝰ eſt diſcipulū ſuum
Zachariā vt eis aliqd diceret. Tūc ille pal
liū ſuū depoſuit ſub pedibꝰ: ⁊ ↄculcauit il/
lud ⁊ dixit. Niſi qs ſic fuerit ↄculcatꝰ: mo/
nachꝰ eē nō pōt. Abbati Ammoni ꝓphe/
tauit .b. Antonius dicēs. Multū habes i
timore dei ꝓficere. Et educēs eū de cella
oſtēdit ei lapidē: ⁊ dicit ei. Vade ⁊ iniuria/
re lapidē hūc: ⁊ ideſinēter cede illū. Qd̄ cū
feciſſet: iterrogauit eū .s. Antoniꝰ .ſi ei ali/
qd lapis reſpondiſſet? At ille dixit. Non.
Cui abbas Antonius ait. Ita ⁊ tu ad hanc
mēſurā peruēturus es: vt nullaz tibi fieri
arbitreris iniuriam. ¶ Qz oportet pro pa
ce: q̄ꝫuis bona ſint opera dimittere.

Abbas motois edifi

cauit ſibi monaſteriū: i loco q dr̄
eracleona. Et dū ibi a multis moleſtaret: i
alter locū trāſgreſſus eſt. ¶ Et ſimiliter ibi
ↄſtruxit monaſteriū: ſed ꝑ iuidiā diaboli q
dā fr ibi iuētꝰ ē. q ſemꝑ irā cū eo habebat: ꝓ
pter hec ſurrexit ide: ⁊ ad ꝓpriū reuerſus
ē vicū. ⁊ fecit illic monaſteriū: ⁊ recluſit ſe
metipſuz. Poſt tēpus aūt aliquātū: ↄgre/
gati ſunt ſenes de illo loco vn̄ regreſſus ē:
deducētes ſecū illū frēz cū quo habuerat
litē: quatenus rogarēt eū. vt reducerēt in
monaſteriū ſuū. Poſtq̄ꝫ aūt i vicina loca
venerūt: tā melotes ſuos q̄ꝫ illū frēz ibidē
dereliquerūt: ipiq̄ꝫ ꝓfecti ſūt ad ſenē. Et
pulſātibꝰ illis: apta feneſtra reſpexit: ⁊ co/
gnouit eos. Poſt orationez factā. dicit eis
abbas Motoys: vbi ſūt melotes vr̄i? At
illi reſpōderūt: Ecce i vicino ſūt vna cū fre
q tecū irā habebat. Poſtq̄ꝫ hic ſenex audi
uit: ⁊ nomē illiꝰ ⁊ aduētū cognouit: ꝑ gau/
dio oſtiū ꝑ qd̄ igreſſus fuerat cū ſecuri cō/
fregit: ⁊ egreſſus cucurrit ad locū vbi erat
ille frater: ⁊ prior ipſe cepit agere penitē/
tiā apud eū: ⁊ amplectēs eum itroduxit in
cellā ſuā: ⁊ ꝑ tres dies ↄuiuatus eſt cū eis
q nūq̄ꝫ habebat cōſuetudinē vt ieiuniū ſol
ueret: ⁊ ſurrexit ꝓfectuſq̄ꝫ eſt cū illis. Qui
dā frater reqſiuit abbatē Heliā dicēs. Si
cōtriſtauero aliquē quēadmodum rogat?
Reſpondit ſenex. Ex profundo cordis tui
cum dolore age penitentiam apud eum: ⁊
videns deus propoſitū tuuz: ſatiſfaciet ei.
¶ Cōtra ſpiritū triſticie q deſpatōez facit.

Abbas arſeniꝰ dixit

Nō coctū laterculū: ſi miſſuz i fū/
damētū fuerit ꝓpe fluuium: neq̄ꝫ vno die
ſufferre poterit. Si aūt bene fuerit coctū:
ꝑmanet tāq̄ꝫ lapis. Sic ⁊ homo nō coctꝰ ne
qz iflāmatus: ſm qd̄ de Joſeph dictū eſt:
eloquiū dn̄i iflāmauit eum: mox i pricipio
carnalis cogitationis diſſoluitur. Idē req/
ſitus ab altero fratre dicēte. Si peccaue/
ro etiā i quocūqz minuto pctō: ⁊ conſumit
me cogitatio mea: ⁊ arguit me dicēs: qua/
re peccaſti. quid faciam? Reſpōdit ſenex.
Quacūqz hora ceciderit homo i culpam: ⁊
dixerit ex corde. dn̄e deus peccaui: indulge
mihi: mox ceſſabit cogitationis vel triſtitie
illa conſumptio. Dicebat autem abbas Pi
menius de abbate Iſidoro: quia ſolus ille
ſe cognouiſſet. Nam quotiens illi dicebat
cogitatio ſua: quia magnus es: tunc ⁊ ipſe
reſpondebat ſibi. Nūquid talis qualis An
tonius: aut certe abbas Piamon. vel reli
qui patres qui deo placuerunt? Quotiēs
ergo hec cogitabat: requieſcebat. Quan
do vero inimicus conturbans eum ſugge
rebat ei deſperationem: ⁊ penam dicens:
quoniam poſt hec omnia iturus es ad tor/

menta: dixit ipe. Quia ꝗuis ego in tor/
menta mittar: tñ vos ſubtus me inuenio;
Abbati Moyſi frequenter apparuerunt
ſpiritꝰ maligni: dicẽtes: Viciſti nos ⁊ nihil
tibi poſſumꝰ facere: qm̃ quotiẽs ꝑ deſpa/
tõez humiliare te volumꝰ: exaltaris: quo
tiẽs te exaltare: ita te hũilias vt nullus de
nobis accedat ad te; Cũ qdã ad abbatẽ ſi/
ſoiũ frequẽter talẽ ſmonẽ regreret. qd fa
ciã pater qm̃ cecidi: Ille reſpõdit. Surge;
Et ſurrexit. Et iterũ ſe cecidiſſe ꝓfeſſus
ẽ. Ait ſenex. Et iterũ ſurge. Cũ aũt frater
frequẽter ſe cecidiſſe narraret: eodẽ mõ
ſenex vtebat̃ ſmõe: exclamãs. Nõ ceſſes
ſurgendo fili; cui frater. Vſqꝫq̊ poſſũ ſurge
re pater explana: Ait ſenex; quouſqꝫ aut
ĩ bono ope aut ĩ malo deꝑhẽſus occũbas;
In quo enĩ ope ꝯprehẽſus fuerit bõ: iudi/
cabit; Itẽ dixit; Qui laborat ⁊ arbitratus
ſe fuerit aliquid facere recipit hic merce/
dem ſuam. Cõtra ſpiritũ vane glorie.

QUidã frater requi
ſiuit abbatẽ Pimeniũ: ſi melius
eẽt remotiꝰ. an cũ alijs manere; Rñdit ſe
nex; homo ſi ſemetipm̃ reꝑhẽderit: vbiqꝫ
põt ꝑſiſtere; ſi ãt ſe magnificet. nuſqꝫ ſtat. ſi
cut ſcriptũ ẽ; q ſe exiſtimat aliqd eẽ cũ ni/
hil ſit: ipe ſe ſeducit. Quicqd. n. bõi fecerit
hõ: ne exultet ĩ eo: qꝛ mox ꝑdet illud; Ab/
bas machariꝰ. ſi qs illũ cũ timore velut
ſãctũ viꝝ voluiſſet audire: ſuſceptꝰ. nullũ
penitꝰ a ſene ꝑcipiebat rñſuꝫ. Si qs vo ve
lut ꝯtẽnens eũ talibꝰ ỽbis ꝯpelleret: ab/
ba machari . qñ eras camelariꝰ. ⁊ nitruꝫ
furabaris. nunqd nõ vapulabas a magr̃is
deꝑhẽſus ĩ furto: libẽter ei qcqd reqſiſſet
cũ gaudio reſpõdebat. Abbas Neſteron
dũ cũ aliis ambularet fribꝰ ĩ ꝺſerto: vide
rũt draconẽ ⁊ fugerũt. Dicit ei vnꝰ ex eis;
Et tu times abba: Cui ſenex; Nõ timeo
fili: ſꝫ oportuit me fugere: qꝛ niſi fugiſſẽ co
gitatõꝫ vane glorie nõ vitaſſẽ; Venit ali/
qñ ad abbatẽ Zenonẽ ĩ ſyria aliqs frater
egyptiꝰ: ⁊ cepit cogitatões ꝓprias accuſa
re pñte ſene; Ille ãt audiẽs hoc: admira/
tꝰ dixit. Egyptij q̃s hñt ỽtutes celãt: ⁊ vi
tia q̃ nõ hñt. maĩfeſtãt. Syri autẽ ⁊ greci
ỽtutes q̃s nõ habẽt predicãt: ⁊ vitia q̃ ha
bẽt. abſcõdũt. Quidã ſenex cũ veniſſet
ad aliũ ſenẽ: dixit. Ego mortuꝰ ſum huic
ſeculo; Cui ille alter. Ne confidas ĩ te: do
nec egrediaris de corpore hoc. Nã etſi di
cis tu. qꝛ mortuꝰ ſuꝫ: diabolus tñ ẽ. nec dũ
mortuꝰ ẽ. cuiꝰ ĩnumerabiles ſunt male ar
tes; Abbas Syſois cũ ſedẽs pñte fratre
altero. factꝰ eſſet ĩ extaſi: ⁊ altero audiẽte
neſciẽs ſuſpiraſſꝫ: cepit penitere ac dicere;
Indulge mihi frater expoſco: nec dũ eniꝫ
me cognoſco eſſe monachũ: qꝛ audiẽte al
tero ſuſpiraui; quotiẽs aũt in orõne ſenex
idẽ ſtans manꝰ ſuas erexit ad celũ: cito de
ponebat manꝰ: ꝓpterea ſi alter ꝑſens eſ/
ſet. ne hoc ipſũ illi plaude conſtaret; Qui
dã ſenex habitabat in inferioribus parti/
bus egypti: ⁊ ſedebat quieſcens; Unus ãt
ſecularis religioſus miniſtrabat ei; Conti
git autem vt filius ſecularis infirmaretur.
Multis ergo precibus poſtulabat ſenem
vt veniret ad domũ ſuam: ⁊ faceret ora/
tionem pro infante; Exurgens vero ſenex
ambulabat cum eo; Ille autem preceſſit
⁊ ingreſſus in domum ſuam: dixit. Veni/
te in occurſuꝫ anachorite; Quos cum ſe/
nex vidiſſet a'longe egreſſos cum lampa/
dibus: ſenſit ꝙ ad ſe venirent: ⁊ ſtatim de
ſpolians ſe veſtimenta ſua. miſit in fluui/
um ⁊ cepit lauare ſtans nudus; Ille au/
tem qui miniſtrabat ei: Videns hec. eru/
buit. Et rogabat homines dicẽs; Reuer/
timini; Senex enim noſter ſenſum perdi/
dit. Et veniens ad eum: ait illi. Abba
quid eſt hoc qꝺ feciſti: Omnes enim qui
te viderunt. dixerunt: quia demonium ha
bet ſenex. Cui ille. Et ego volebam hoc
audire; ~~Idem~~ Alia vice volebat eum ali
quis videre ex iudicibus: ⁊ preceſſerunt
clerici dicentes ei; Abba prepara te: quo/
niam iudex audiens opera tua. veniet ad
te. benedici cupiens a te; Ille autem di/
xit: Ita faciam: ego preparabo me. Ve/
ſtitus ergo lebetone ſuo. ⁊ tollens panem
⁊ caſeum in manibus: aſcendit in por/
tam ⁊ diuaricatis pedibus ſedens cepit